

Taxa postala
plafite in numerar
No. 224.716-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj-Ko-
lozsvár, Stra-
da Baron L. Pop (volt Brassai u.) 10.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Ha-
vonta 110, negyedévre 320, félévre
600, egészévre 1200 lej. Ké-
nyvonta 1, negyedévre 3,
egészévre 10 dollár, vagy
értékű valuta. Hirdetési
szerint. Az „UJ KELET” az
bánsági zsidóság egyetlen
Cikkeink utányomását
rás megjelölésével engedélyez-
jük.

UJ KELET

21. évf. 18. szám
Budapest
ZSIDÓ-ETIKAINAPILAP

Bermentetlen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok meg-
őrzésére és visszaküldésére nem vál-
lalkozunk. Főszerkesztő Dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jámber
Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 31

Ára 5 lej

Szombat, 1932 Jan 23

5692. ÉV
SEBAT 15.

XV. ÉVF.
18. SZÁM

Egy híján husz

A tavaly rendezett népszámlálás adatai még mindig nem ismeretesek. Azt ezzel szemben tudjuk, hogy a Jorga kormányának nem kevesebb, mint 19 tagja van. Kilenc tárcás, két tárca nélküli és nyolc alminiszter. Összesen tizenkilenc. Egy híján husz. Jorga és az ő tizennyolc apostola. Amikor minisztertanácsra összeülnek, meg kell toldani az asztalt a miniszterelnökség, különben nem férnének el. A „nyomor” költségvetését, amelyből nem jut a tisztviselőnek, a nyugdíjasnak, a munkanélkülinek, az évek óta váró hiányzóknak — ugyancsak meg kell toldani. Mindezt De azokat éppen azért küldték a parlamentre. Meg a kabinetfőnökeik fizetésére. Meg az autójukkal benzinjére. A politikai pártok sem csináltak különben. De azokat éppen azért küldték a parlamentre, hogy újabb és jobb rezsim legyen helyükbe. Nie kommt was besserer nach. Az egyik tizenkilenc. A másik egy híján husz.

A második szankció

Mára megjött a második szankció is. Az első — mint ismeretes — a sorocai zsidó liceum bezárása volt. Kommunista propaganda gyanúja miatt, persze. Ki más is lehetne felelős az öt zsidó fiatal ember haláláért, mint a sorocai zsidó liceum? A második szankció éppen olyan ötletes és főképp igazságos, mint az első. Beültök egy kisebbségi újságot, mert más véleményen mert lenni, mint a sorocai vérengzést kivizsgáló hivatalos bizottság. Ugyáltszik, a kormány is érzi, hogy valahányszor csak bünyösnek kell lennie ebben a sorocai ügyben. Elő hát a bünyösök! Egyelőre csak a sorocai zsidó liceum és a Brassói Lapok kerültek hurokra. Valószínű azonban, hogy még másokra is sor kerül. Mert ilyen alapon akár nyomban beültethetnek az összes demokratikus lapokba ebben az országban, amelyek ugyan-akkor ellenvéleményt mertek megköszönni a hivatalos vizsgálat konkluzióival szemben. Vezetés tévedés, ha a kormány azt hiszi, hogy a sajtó elnémitásával el lehet némitani az igazságot is. Ez a jogtörés csak arra alkalmas, hogy ezerszerre fokozza a megsértett igazság hangját és megköndítsa a halálharangot a rendszer fölött, amely ilyen törvénytelen eszközökhöz nyúl.

Halászlát doktorok

Es még merje valaki kétségbevonni, hogy a világon nem a legnagyobb rendben vannak a dolgok! És hogy Amerikának nincs eredeti humora! Aki kétségbevonná mindezeket, olvassa el legújabb híradásunkat, mely szerint a kaliforniai Stratford-egyetem tanszékét állítanak fel a — halászlátok. Világ halászlái: csöndes nyárspolgárok, Norvégia küzdő, keserves veregjéket hullató heringkergetői, vasárnapi vikendzők, ebredjétek! A tudatlan doktorok végtelen sokaságában végre nektek is ütött a megváltás órája: ti is doktorok lehettek. A halászlát felkent tudósai, szakértői lehettek az összes halászlátok kellekeknek — nevezetesen a gilisztáknak, legyeknek, kukacoknak, horgoknak és hálónak, a potyáknak és bálnáknak, cápáknak és keszegeknek. Tanszék nem nyert, nyílt és titkos katedra-aspiránsai a világnak, egyesüljétek! Indítsatok agitációt minden országban, minden világrészben halászlát tanszék felállításáért! A világ nagy bajain már csak ez segíthet. Hátha ezekről a katedrákról el fog hangzani a megváltó halleluia: hogyan lehetne szájba repülő, sült halallal ellátni az éhezni emberiséget, halászlátokat állítani fel az elnémult gyártelepek helyén, halászlát kellekké át-

A bukaresti sajtó még mindig bizik a román-orsz tárgyalások sikerében

Bucuresti-Bukarest, január 22. A rigai román-orsz tárgyalások megszakításáról különböző kommentárok, hírek jelennek meg a lapokban. A Viitorul szerint a genfi közvetlen megbeszélések sem fognak eredményre vezetni. Az Adevărul szerint viszont a tárgyalások nem tekinthetők véglegesen megszakítottaknak, sok függ attól is, hogy a francia kormány megkapja-e a bizalmi szavazatot és hogy a francia-orsz politika milyen fordulatot vesz.

Elhalasztották a lausannei konferenciát

A nemzetközi kamara kongresszusa a leszerelésért. Macdonald nem utazik Párizsba. Sir John Simon Párizsban Lavallal fog tárgyalni

Páris, január 22. A Havas távirati iroda jelenti, hogy az angol és francia kormányok teljes egyetértésben elhatározták a lausannei konferencia elhalasztását. A halasztás oka az, hogy a hitelező-hatalmak január 25-ig nem tudják befejezni a jóvátetelek ügyére vonatkozó előzetes tárgyalásaikat. Ezzel a határozattal egyidejűleg az angol kormány berni követe utján már közölte is a svájci szövetségi kormánynyal, hogy a január 25-re tervbe vett lausannei konferenciát elhalasztják. Még nem lehet tudni, hogy az értekezlet mikor fog kezdődni. Az érdekelt kormányok között a diplomáciai tárgyalások még folynak.

hogy a pénzügyi szakértők konferenciára üljenek össze Lausanneben. Ettől függetlenül azonban angol pénzügyi körökben meg vannak győződve arról, hogy a lausannei konferencia elhalasztása által támasztott újabb bizonytalanság a válságot fokozni fogja. Közélebről kétségtelenül új rohamok indulnak meg az aranyvaluták s elsősorban a dollár ellen. Amerikából új nagy arányú tőkekivonások várhatók. Amerika adósságai törlesztésére legfeljebb Angliának és Oroszországnak fog adni halasztást,

Amíg Franciaországgal szemben a moratórium-megtagadás álláspontjára fog helyezkedni, mert az a felfogása, hogy Franciaország még abban az esetben is teljesítheti fizetési kötelezettségeit, ha a jóvátételi annuitások elmaradnak.

Washingtoni jelentés szerint Amerikában nem okozott meglepetést a lausannei konferencia elhalasztása. Erre Laval kormányfőnyilatkozata után politikai körökben el voltak készülve. Cast-le amerikai helyettes külügyi államtitkár az újságírók előtt tett nyilatkozatában kijelentette,

hogy Amerikát egyáltalán nem érinti a lausannei értekezlet elhalasztása,

mert, mint ismeretes, amerikai kormánykörök a konferencia ügyével és problémáival kapcsolatban állandóan azt hangoztatták, hogy a Lausanneban tárgyalásra kerülő jóvátételi kérdés rendezése kizárólag Európát érdeklő ügy.

Érdekes tünet egyébként, hogy a Párizsban székelő nemzetközi kereskedelmi kamara kongresszusa határozatot fogadott el, melyben kifejezésre juttatják a gazdasági érdeklőségek azon meggyőződését, hogy a világgazdasági válság enyhítése érdekében meg kell szüntetni a fegyverkezéseknek, rendezni kell a jóvátételek kérdését, takarékosági rendszabályokkal egyensúlyba kell hozni az államok költségvetését s helyre kell állítani az áruk szabad forgalmát, hogy meg lehessen teremteni a nemzetközi bizalom alapfeltételeit.

A lausannei értekezlet ügyében angol politikai beavatottak szerint sir John Simon angol külügyminiszter Genfben utaztatásban kiszáll Párizsban és tárgyalni fog Lavallal. Még fennáll a lehetősége annak,

Erre valószínűleg a franciák fizetés-megtagadásával fognak válaszolni s ezért lesz most közelebről nagyarányú tőkevisszavonás Amerikából. Jelenleg utban van hajókon Franciaország felé 12, Belgiumba 4.141 és Angliába 3.25 millió dollár értékű arany. Külföldi számlákra ártírtak Newyorkban egy nap alatt 15.366 millió dollár értékű aranyrudat.

Angol hivatalos körök mégis folytatják erőfeszítéseiket a lausannei konferencia megtartása érdekében. Már azt is eredménynek tekintenék, ha az értekezletet közeli időpontban meg lehetne tartani, hogy az érdekelt államok vállaljanak kötelezettséget a jóvátételi probléma meg az évben történő végleges megoldására.

Macdonald lord Tyrell párizsi angol nagykövet utján közölte Lavallal, hogy legnagyobb sajnálatára nem tehet eleget a hét végére szóló meghívásnak s nem utazhatik Párizsba.

— Az angol flotta tengerésztszjei nem utazhatnak többé ingyen Londonba. Londonból jelentik: Az admirális közölte a flotta tengerésztszjeivel, hogy csak elkerülhetetlen szükség esetén utazzanak személyesen Londonba, mert különben költségeiket nem térítik meg. Hivatalos utakon sem használhatnak többé államköltségen taxit, hanem be kell érniük autbuszutatással.

változtatni a puskákat, gépfegyvereket és a háborúra uszító töltőtollakat.

Es általában agítani kellene minél több új tanszék felállításáért az egyetemeken. Egy csomó munkanélkülit és egy csomó facér államférfiut lehetne így kevesebb felállításáért. Tanszék kellene felnyerhez juttatni. Tanszék kellene állítani például az emberi butaság történetének, a panamáknak és a kerékpározásnak, a panamáknak és a kerékpározásnak és az nak. Tanszékét a káromkodásnak és az ondolásnak. Tanszékét a tévedésnek és a

tévelygésnek, a cipőpucolásnak és az ucca seprésnek.

Mindez nem vicc. Bizonyos, hogy mindezekre a tanszékekre olyan sok alkalmas egyént lehetne kinevezetni, hogy na! Aki mindjárt szemléltető példával is igazolhatná tudományuk csilhatatlanságát. Sürgősen intézkedni kell tehát. Halászlát tanszékeket és egyéb, még hiányzó tanszékeket a világnak! Más bajunk ugy sincs. . .

VILÁG TÜKRE

A nagy tabu haldoklása

Irta: Salamon László

Ezerkilencszáztizennyolc novemberében a vén Clemenceau villogó szemekkel, a gyűlölet, a bosszu és a mámoros elégedettség hangján emelkedett fel történelmi székéről a francia kamarában és az ő breton rövidségének kegyetlenségével jelentette ki: — A boche pedig fizetni fog!

Ezeket a szavakat az örökkévalóság igényével mondta ki s nemcsak az élők, hanem talán Verdun, Compiègne, az Argonneok millió halottakat rejtő sirdombjaihoz is intézte. Az ő ajkain ez a kijelentés nemcsak a francia kispolgár lelkének tolmácsolását jelentette, hanem a fanatikus kielégülését is, melyre gyűlölködő lelkel a négyéves vérfürdő legtragikusabb pillanataiban is olthatatlanul vágyakozott.

Azóta az az elv, hogy a boche fizessen, nemcsak az utána jövő francia kormányok sarkalatos kormányzati bölcsessége lett, hanem egyenesen nemzeti tabuvá erősödött, amely ellen kifogást emelni is egyet jelentett a hazárulással. A tabut a többi hatalmak néma, vagy aktív támogatása is mélyítette; tizennyolc évvel ezelőtt az egész európai egyensúly, az egész nyugateurópai gazdasági élet erre a tabura, erre a szentnek, kikezdetlennek hitt dogmára épült.

A francia jólét, a francia politikai reakció, a megmámorosodott gloire és katonai klikk ebből a tabuból hizlaldott hájasra; ennek a tabunak voltak főpapjai, levítái, sekrestyései mindazok a nemzetközi viszonylatban hangadó államférfiak, akik a genfi zsoldostalnal világpolitikát csináltak, helyesebben a „boche fizetni fog” elvét konzerválták, gyurták mumiává és festették hamisított színekkel életerőssé.

Es közel tizenhárom évvel ezelőtt a mumia pompásan tükrözte az élet színeit; — a boche fizetett, fizetett rogyásig, fizetett a tönkremenésig. A tabuhoz ő sem mert hozzányulni, mert a tabu erősebb a babonánál is, a babona pedig erősebb minden logikánál.

Az örökkévalóságnak, helyesebben az örökkévalóság illuziójának van azonban egy súlyos hibája, nevezetesen az, hogy az örökkévalóság fogalma elképzelhetetlen az idő fogalma nélkül; az idő pedig olyan jelenség, mely a rendelkezésre adott térben a változásnak és a változatosságnak legképrázatosabb gazdagságát halmazza össze. Minden meglévő, stabilnak hitt tény lassan, halkan, olykor hangosan, gyakran egyenesen visító vajudással szüli meg ellentétét, hogy az az ellentét új tények, új körülmények, tehát új történelmi konstellációk magvává keményedjék.

A történelmi mozgásnak ez a törvényszerűsége már sokszor miveltsécsodának, látszatra érthetetlennek hitt eseményeket. Logikája azonban kérlelhetetlen, mint maga a mulandóság, amelynek legközelebbi rokona.

A mulandóság azonban nemcsak rombol, hanem épít is. Feloldja a babonákat és elernyeszti a tabukat.

Igy történt most is — a német jóvátételekkel kapcsolatban. A jóvátételi tabuja ropog, recseg, inog; örökkévalósága a gyors mulandóság árnyával verekszik. És a jelek szerint: a mulandóság lesz győztes azon a fikción, mely örök emberi ábrándok és így örök emberi családások forrása.

Mert ami még két évvel ezelőtt is el-

képzeltetetlen volt: ma már kimerik mondani — és immár nemcsak a németek merik kimondani, — hogy a jóvátételek tabuja nem is szent, nem is érinthetetlen. Sőt ellenkezőleg: végleg el kell törölni.

Es ez a szokimondás, a gondolatnak és a bátorságnak ez a felemelkedése a tizenéves babona és tabu-sors mély ségéből: olyan történelmi esemény, amely pusztá erkölcsi tartalmában is forradalmi jelentőségű. Akik visszaemlékeznek a világháború befejezése óta lezajlott külpolitikai eseményekre, a világkonferenciákra és népszövetségi ülészekre meddő vitáira, Locarnora, Dawes-tervre és Young-tervre, a francia frankstabilizációra és a német márká katasztrófájára, a Ruhr-vidék megszállására és a Rajna-vidék kiűrésére — azoknak emlékeznük kell arra is, hogy mindezek a konferenciák és politikai beavatkozások, mindezek a gazdasági kilengések és megnyugvások — a jóvátételek fizetések jegyében születtek, fejlődtek, lengtek ki és jutottak átmenetileg stabil helyzetbe.

Vaősinü, hogy a világpolitikának ez a fekete karneválja még most is tartana, a hazug barátok, közledek és „megértések” falstaffi tréfája még most is derültségben tartaná a világ ostobaságán kétségbeesetteket, — ha az egyszerre tréfás és szomorú mulatság sokadalmi felett hirtelen meg nem kondult volna a világválság gyászharangja.

Azonban megkondult és ez a kondulás nemcsak a munka, a látszat-jólét, a tizenkétéves konjunktúra pusztulását jelentette, hanem egyben a francia nemzeti tabu haldoklását is jelenti. Jelenti pedig olyan erőteljesen, a fordulatknak olyan káprázató meglepetésszerűségével, hogy az ember nem hisz a szemének, nem hisz a fülének.

Avagy ki hitte volna akár két évvel is ezelőtt, hogy Franciaország hű szövetségesei, megmentői, a békédiktátumok vele egyenrangú megeremtői: Anglia, Amerika, Olaszország ma Németország oldalán állanak és a francia tabuval szemben — az elszigetelés fejezésére mutatnak rá?

Ez egymagában véve olyan szenzáció, lélekzetelállító, drámai erejű színváltás a történelem színpadán, mely, ha következményeiben és átmeneti szenvedéseiben nem volna olyan tragikus, mint amilyen, — a frenetikus tetszés tapsait arathatná.

Hogy Lausanne kudarcba fullad-e, vagy sem, a fenti tényekkel kapcsolatban pillanatnyilag irreleváns. Valószínűleg kudarcba fullad. Ez azonban nem változtat azon a történelmi kényszerűsége, hogy a nagy tabu, a jóvátételek érintetlenségének babonája halálra van ítélve. Nagy népek, nagy, világrengető tények: világválság, munkanélküliség milliói, a belső francia reakció felmorzsolódása, Németország fenyegető szociális válsága, Amerika kérelhetetlensége, a kisállamok kétségbeesett pénzügyi helyzete ítéltek halálra.

Ha végleg kimulik — agóniája valószínűleg makacs és hosszantartó lesz — az európai történelemnek egy új fázisa nyílik meg. Nem fog végleges megoldásokat hozni, de végleges megoldások nincsenek. A történelem gyümölcsének is évszázadokra van szüksége, hogy éretten hullhasson le a fájáról. Tizenéves keserves esztendőre volt szüksége az európai emberiségnek, hogy a jóvátételek érintetlenségének tabuja alól felszabadulhasson.

Stresemann, vagy Müller-Franken sem merték volna kimondani azt — pedig ők németek voltak —, amit ma Hoover, Macdonald, vagy Mussolini egész nyíltan kimond, Brüning pedig kemény határozottsággal hangoztat.

Hogy a franciák ellentmondanak? Értethető. Laval annak a francia érdekcsoportnak képviselője, melynek egy évtized óta egész politikai és gazdasági apparátusát a jóvátételek sötét olaja kenegette. És Clemenceau szelleme még ma is kísért Franciaországban. A bosszu és gyűlölet hangját itt még nem némitották el teljesen a gazdasági válság gondjai. Még él, lélegzik, még felágaskodik, mint egy megsebzett kakas. De a kakas kukorékolása már nem riaszt meg senkit. Németországot legkevésbé. Amerikában pedig az ellentmondás zenebonája válaszol reá.

A nagy tabu haldoklik.

Január 28-án kezdődnek a tanukihallgatások a kalandossorsu milliós főnyeremény ügyében

Oradea-Nagyvárad, január 22. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Mint megirtuk, dr. Popovics nagyváradai vizsgálóbíró elrendelte Pless Béla sorsjegyének elkobzását. Az aradi vizsgálóbíró telefonon értesítette dr. Popovicsot arról, hogy az elkobzás már megtörtént. A vizsgálóbíró január 28-án kezdi meg az érdekes ügyben a tanukihallgatásokat. A bírói eljárás iránt az egész országban óriási érdeklődés nyilvánul meg. A nagy érdeklődésre mi sem jellemzőbb, mint az, hogy egy csehszlovákiai lap nyilvános ankétet rendez a hasábjain, hogy kit illet meg a sorsjegy Plesst, vagy Steiner Zsenit.

Varjassy Lajos volt aradi miniszter vallomása a Juhos-perben

Fantasztikus házeladások és birtokvételek egy hiszékeny özvegy-asszony rovására. Hogyan uszott el a nagy vagyonból 20 millió lej

Cluj-Kolozsvár, január 22. (Az Uj Kelet tud.) A törvényszék harmadik tanácsa folytatólagosan tárgyalja a Juhos-peret, melynek során egymást váltogatják az érdekesnél érdekesebb vallomások. Müller Árpád kihallgatása után dr. Varjassy Lajos, az ugynevezett „aradi kormány” volt minisztere vallott. Varjassy Lajos előbb tiltakozott az ellene emelt vádak miatt és hangsúlyozta ártatlanságát. Azután részletesen foglalkozott a nagyméretű per minden egyes pontjával. Rámutatott arra, hogy özv. Juhosné lelkiismeretlen emberek áldozata lett, akik vagyonából egyszerűen kifosztották. Eladatták Juhosnéval az Emanuel-palotát, majd rávették, hogy 360 holdas földbirtokát, mint kiskoru gyermekének gyámja, Müller Árpád jószágigazgató feleségének adja el. Müller Árpád és felesége a földbirtokot Semerding és Obidianu ügyvédeknek adták át, akik azonban semmit nem fizettek a birtokért, mert ezzel Müllerral való elszámolás-

kat rendezték. A két ügyvéd mindössze néhány száz lejjel támogatta Juhosné, aki ekkor már a mindennapi kenyeret is nélkülözte. Ez a földbirtok a meggazdagodást jelentette mindazok számára, akiknek kezén keresztül ment a két ügyvéd 10 millió lejes adósságot iratott rá a birtokra, majd a földmérésnél még egy negyvenholdas szőlőt is hozzáérték.

Az Emanuel-palota történelméhez tartozik Deutsch ügyvéd szerepe. Varjassy elmondja, hogy az Emanuel-palotára a Juhos árva javára 6 millió lejt kellett bekebelezni. Az ügyvéd azonban várt a kebelezéssel és mindaddig késlekedett, míg a házra egyéb követelők 9 millió lejt kebeleztek be. A Juhos árva bekebelezése így már késő volt, amikor a követelés végrehajtása aktuális lett.

Ilyen módon 20 millió lej uszott el a Juhos árva vagyonából. A tárgyalás rendkívül érdekes tanuallomásokkal folytatódik és előreláthatólag még pár napig tart.

A holttest exhumálása után derült ki az apagyilkos fiu rémtette

Hátborzongató bűnygyi tárgyalás a kolozsvári tábla előtt. Az apagyilkos fiu háromévi fegyházra ítélte a tábla

Cluj-Kolozsvár, január 22. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári ítélőtábla előtt pénteken rendkívül érdekességű bűnygyi tárgyalás zajlott le. A tordai ügyészség felelőse folytán került ez a vasos perirat Kolozsvárra. A tordai törvényszék hónapokkal ezelőtt bizonyíték hiányában felmentette Marisan Vasile tordamegyei parasztot, akit apagyilkosság vádjával ültetett a vádlottak padjára a tordai törvényszék vizsgálóbírója. Az egyik Torda melletti községben az Aranyos folyóban megtalálták Marisan Andrei parasztagda holttestét. A faluban sőtogni kezdtek arról, hogy Marisan Andreit fia, Vasile ölte meg, aki verekedő és rabbiátus ember és néhány ezer lejes adósságát apjának kellett kifizetnie. Névtelen feljelentés után Marisan Vasile a csendőrség letartóztatta és Tordára szállította, ahol az ügyészség megkezdte az ügy kivizsgálását.

A vizsgálóbíró előtt Marisan Andrei beismerte, hogy ő követte el a gyilkosságot.

Néhány nap mulva azonban kihallgatáson jelentkezett és előbbi vallomását visszavonva, kijelentette, miszerint igazolni tudja, hogy édesapja természetes halállal mult ki. Védőügyvédje utján a bírósághoz juttatott egy községi igazolványt, amelyet Iacob Herculea községi másodbíró állított ki.

A halotti bizonyítvány szerint Marisan Andrei természetes halállal mult ki, érelmeszedés következtében

és temetésére éppen ezért azonnal megadta a községi hatóság az engedélyt.

A tordai törvényszéken tárgyalásra került az ügy, azonban egyetlen tanu sem tudta igazolni Marisan bűnösségét. Az apa és fiu közötti állítólagos

verekedésnél ugyanis nem volt senki jelen. A törvényszék ezért bizonyítékok hiányában felmentette a vád és annak következményei alól Marisan Vasile. Az ügyészség felelőse jelentett be a kolozsvári táblához, mely az első tárgyaláson elrendelte a szakértői vizsgálat megejtését és a hulla exhumálását. A táblai döntés nyomán dr. Hossu hivatalos orvosszakértő vezetése mellett megalakult a szakértői vizsgálóbizottság, melynek öt tagja leutazott Tordára.

Az exhumálás nem várt eredményt végződött.

A holttest koponyáján három, haláltokozó botűtés nyomait találták meg. Az ütések olyan erővel érték Marisan Vasile, hogy az a ház verendájáról végigzuhant az udvaron és a kerítésen keresztül az Aranyos vizébe esett.

A tábla pénteki tárgyalásán a szakértői vizsgálóbizottság jelentése óriási szenzációt váltott ki és a védelem minden erőlködése ellenére, a tábla elmarasztalta Marisan Vasile az apagyilkosság büntetésében. A tábla háromévi fegyházbüntetésre ítélte Marisan Vasile, míg a szintén vád alá helyezett Iacob Herculeat okirathamisításért egyévi börtönbüntetéssel sújtotta. Az ítélet ellen úgy a vád, mint a védelem felfolyamodással élt a semmitószékhez. A vádlottakat dr. Giurgiu János védte.

— Leszállítják Hoover fizetését. Washingtonból jelentik: A washingtoni kongresszusban a mezőgazdasági segélyakcióról szóló törvényjavaslat tárgyalása során szóba hozták Hoover elnök vagyoni viszonyait. Woods republikánus képviselő ez alkalommal Hoover elnök és az állami főtisztviselők fizetésének leszállítására tett javaslatot.

SPORT

A szezon legérdekesebb sporteseménye: a KKE nemzetközi korcsolyaversenye

Cluj-Kolozsvár, január 22. (Az Uj Kelet tud.) Kolozsvár legszebbmultu sportegylete, a Kolozsvári Korcsolyázó Egylet ezidén ünnepli fennállásának 60 éves évfordulóját. A szép jubileumot az egyesület vezetősége rendkívül élvezetes verseny megrendezésével ünnepli meg. Évek óta először lesz színhelye a kolozsvári jégpálya európai hírű nagyszágok találkozásának, amikor is a korcsolyasport szakértői rekordhullásra számíthatnak. A legjobb külföldi versenyzők mérik össze erejüket Románia legjobb korcsolyázóival. A gyorskorcsolyaversenyeken Vite, Winter, és Hidvégi a romániai gárda legjobb erőivel, Gárdossal, Gaállal, Papp Lászlóval és Wartenberggel veszik fel a küzdelmet.

A műkorcsolyaversenyben a bécsi bajnok, Dietz kisasszony szereplése attrakciós programszámot fog hozni. Bécsből rajta kívül Linnarth jön le, akinek világhíre a legjobb márkája lesz a versenynek. Pataký Dénes, a magyar korcsolyázógárda legnagyobb reménye. Mindössze 15 éves, de bravurjai a világ legnagyobb bajnokaival hozzák egy színvonalra. A romániai hölgy versenyzők elítje is indul a versenyen. Popp Romuluszné, Kenyeresnő és Badulescu kisasszony Brassóból, Kiss Magda és Csorba Titi Marosvásárhelyről. Domokosné Csikszeredáról, Jakabffy Elza gyergyószentmiklósról és néhány csernovitzi versenyző indul, akik között a bajnoksáért heves és izgalmas küzdelem várható.

A páros bajnokságokon is a legjobb belföldi versenyzők indulnak. A versenyek kitűnő rendezése eleve is garantálja a sikert. Vasárnap d. e. reggel 8-kor a sétatéri pályán kezdődnek a versenyek, míg a számok egy részét a tulzsfolt program miatt a KKE Magyar-uccai pályáján fogják lebonyolítani.

A Haggibbor Sportegylet vívószakosztálya a vívószézon befejezéséig minden hétfőn második felében házi vívóversenyt fog rendezni

A verseny gyermek, junior és senior számokból fog állani, úgy törben, mint kardban.

A lebonyolítás a nemzetközi szabályok szerint fog történni.

Az első verseny folyó hó 24-én, vasárnap délután 3 órai kezdettel lesz a vívóteremben.

A versenyen résztvehetnek mindazon Haggibbor és Universitatea vívók, akik a Str. Tunarilor 4. szám alatti vívóteremben tanulnak vívni.

A verseny nevezési díja személyenként és fegyvernemenként 15 lej, mindkét fegyvernemben személyenként 25 lej.

A nevezéseket és nevezési díjakat legkésőbb folyó hó 23-ig kell leadni Pay Girolamo urnál.

A verseny díjazása következőképpen történik:

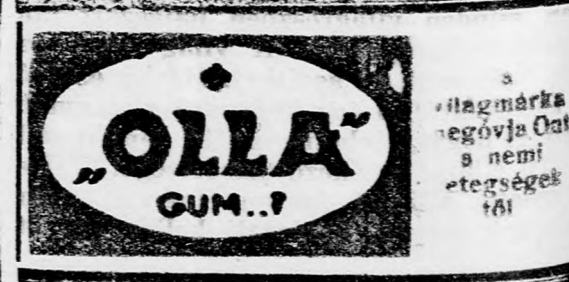
Az első helyezett 5 (öt).

a második helyezett 3 (három).

a harmadik helyezett 2 (kett),

a negyedik helyezett 1 (egy)

pontot kap. Aki a szezon végéig a legtöbb pontot eléri, értékes tiszteletdíjat kap. Természetesen minden fegyvernem győztese külön tiszteletdíjat kap még abban az esetben is, ha mindkét fegyvernemben ugyanazon személy érné el a legtöbb pontot. Kilenc tiszteletdíj fog szétosztásra kerülni ehá. Gyermekversenyben 1, junior tör 2, junior kard 2, senior tör 2 és senior kard 2 tiszteletdíj abban az esetben, ha fegyvernemenként legalább négy induló lesz.

Öt-tíz elfog

Az utolsó p meggyilkol

Bucuresti-Bukarest, j Kelet tudósítójától). Az hasábos cikkekben sz sziguranca konstancai vizsgálat nap-nap utá szenzációsabb adatokat ben a páratlan érde amelyből a huszadik s sabb kalandorregényéne koznak ki. Az Agabek nem egy világpolitikai mény háttérbe világít vetkőzteti azt a valóbar séggel dolgozó szervez vén a szovjetkormány világ legeldugottabb z nak: a hirhedt GPU-t.

A román hatóságok elzárkóztak minden r gosítás elől. Most, hog javarész befejeződött, saját rendelkezésére részleteit ennek a vil viselő úgynök, melynek nia pillanatnyilag az fődésének középpontjáb

A hajmeresztő dráma Agabekov tábornok, egyik előharcosa és a megalapítója áll, aki futása tele van szenz kal és regénybe ill

Igazi nevén George A. Kaukázusi örmény. A ban nő fel, mint es tanulója. A világhábo harcolja végig. A br után beiratkozik a k Zseniális szervező, tulí videsen vezető szereph

Egyike volt azoknak bornokoknak, akik v utolsó cári csapatok próbálkoz

Az ellenforradalom lev tér Moszkvába és Szt barátja lesz. Megbiz sziguranca, a cseka át alapítja és megszervez befelé a szovjetrezsim ellenőrző, külpolitiká dalmakat szit és igyek tenni az orosz emigrán

Agabekov külföldre vezi a GPU-t Perzsiá ban és Beludzsisztánba mozgalmat szit Indiába be lép Gandhival. Feg bocsát a hinduk rend az angol uralom ellen nagyobb megelégedésé dese fölött és szemé Agabekovot kinevezik kos diplomácia irányít polyi székhellyel. Kőrü az időben rezsimváltoz országban. Trockijt, üzetésbe küldik. Konst bekov összebarátkozik vában megtudják ezt. kezd, de nem vonja v Agabekovtól. Röviddel

Beszedovszki megszo szovjetkövetésgről é leplezéseket közöl a nek az európai állan összeszűkítő tev

Agabekov Beszedovs tot tart fenn. A GPU kémeiket ellenőrző) ugyancsak Agabekov lenti Moszkvába, hogy barátságokba bonyolód lett Sztalinnál és távir Moszkvába. Agabekov dik a táviratnak. Ő, a nagyon jól tudja, hog bet-Oroszországban. Er megbízásait.

A legérdekesebb detektiv-drámát pergette le a sziguranca Konstancában

Öt-tíz évi börtön vár a Konstancában elfogott orosz terroristákra

Agabekov tábornok csodálatos története. Az a GPU akarta eltenni láb alól, amelyet ő hívott életre. Hogyan dolgozik az orosz földalatti politika a Keleten? Palesztinában is dolgozik a GPU. Letartóztatták a Filomela egész személyzetét. A Marzescu-törvény alapján állítják bíróság elé a terroristákat

Az utolsó pillanatban akadályozta meg a sziguranca Agabekov meggyilkolását

Bucuresti-Bukarest, január 22. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az egész világsajtó nagy érdeklődéssel figyeli a sziguranca konstancái leleplezéséről. A sziguranca nap-nap után szenzációs híradásokat hoz fel színre ebben a páratlan érdekességű ügyben, amelyből a huszadik század legizgalmasabb kalandorregényének részletei bontakoznak ki. Az Agabekov-ügy nagyszerű, nem egy világpolitikai jelentőségű esemény hátterébe világít be és meztelenre veti azt a valóban bámulatos ügyeskedéssel dolgozó szervezetet, amelynek révén a szovjetkormány kezei ma már a világ legelgúgottabb zugaiba is elnyúlhatnak a hírhedt GPU-t.

A román hatóságok kezdetben mereven tagadták minden részletesebb felvilágosítást elől. Most, hogy a vizsgálat már befejeződött, a sziguranca a saját rendelkezésére bocsátotta összes részleteit ennek a világszenzációt képviselő ügynek, melynek révén ma Románia pillanatnyilag az egész világ érdeklődésének középpontjába került.

A hajmeresztő dráma középpontjában Agabekov tábornok, a szovjetrezsim egyik előharcosa és a GPU tényleges megalapítója áll, akinek élete, pályafutása tele van szenzációs fordulatokkal és regénybe illő részletekkel.

Agabekov nevén George Arutunovnak hívják. Kaukázusi örmény. A cári Oroszországban nő fel, mint egy katonai liceum tanulója. A világháborút mint hadnagy harcolja végig. A bresztlitovszki béke után beiratkozik a kommunista pártba. Ideológiai szervező, tulifutott energija rövidesen vezető szerephez juttatják.

Egyike volt azoknak a bolsevik tábornokoknak, akik vérbefojtották az utolsó cári csapatok ellenforradalmi próbálkozásait.

Az ellenforradalom leveretése után vissza tér Moszkvába és Sztalin egyik legjobb barátja lesz. Megbízást kap a szovjet-sziguranca, a cseka átszervezésére. Megalapítja és megszervezi a GPU-t, amely befelől a szovjetrezsim konszolidációját ellenőrzi, külpolitikájában pedig forradalmakat szít és igyekszik ártalmatlanná tenni az orosz emigránsokat.

Agabekov külföldre utazik. Megszerzi a GPU-t Perzsiában, Afganisztánban és Beludzsisztánban. Titkos felkelési mozgalmat szít Indiában és összeköttetésbe lép Gandhival. Fegyvert és municiót bocsát a hinduk rendelkezésére, akiket az angol uralom ellen lázít. Sztalin legnagyobb meglepetését fejezi ki működése fölött és személyesen tünteti ki. Agabekovot kinevezik a keleti orosz titkos diplomácia irányítójává, konstantinápolyi székhellyel. Körülbelül ugyanebben az időben rezsimváltozás történik Oroszországban. Trockijt, Rakovszkit száműzetésbe küldik. Konstantinápolyban Agabekov összebarátkozik Trotskijjal. Moszkvában megtudják ezt. Sztalin gyanakodni kezd, de nem vonja vissza megbízatását Agabekovtól. Röviddel eután

Beszedovszki megszönik a párizsi szovjetkövetségről és szenzációs leleplezéseket közöl a szovjetágenseknek az európai államokban folytatott összeesküvő tevékenységéről.

Agabekov Beszedovszkival is kapcsolatban tart fenn. A GPU ellenkémkedési (a kémeket ellenőrző) szervezete, amelyet ugyancsak Agabekov szervezett meg, jelenlét Moszkvába, hogy Agabekov gyanus barátságokba bonyolódott. Kegyvesztett lett Sztalinnal és táviratilag visszahívják Moszkvába. Agabekov nem engedelmesséket a táviratnak. Ő, a GPU megalapítója, nagyon jól tudja, hogy mi vár rá Szovjet-Oroszországban. Erre megvonják tőle megbízatását.

A GPU-ágensek, az ő egykori alárendeltjei, pedig figyelni kezdik. Agabekovnak azonban tekintélyes magánvagyonra van, amely gondtalan életet biztosít számára.

Trockijt is segítette, mielőtt ez kiadta volna „Életem” című könyvét, amely óriási anyagi hasznot jelentett számára. Sztalinnak fölöttébb kellemetlen volt Agabekov személye. Tudta, hogy fontos dokumentumok vannak nála. Senki olyan alaposan nem ismeri a GPU szervezetét és működését, mint ő. A szovjetágensek állandóan sarkában vannak. Konstantinápolyból Párizsba, innen pedig Brüsszelbe menekül és munkához lát.

A párizsi Poszedneza Novosztij című orosz ellenforradalmi lapban sorozatos folytatásokban szenzációs leleplezéseket közölt a GPU-ról.

Agabekov cikkei a nagy nyugati államok kormányköreiből óriási feltűnést keltenek. A cikkeket kötetbe foglalták össze és francia és orosz nyelven egyaránt kiadják. Az első könyv 1930-ban jelenik meg

Az egykori csekafőnök leleplezi a GPU-t

„Tíz éven keresztül dolgoztam a leg-híresebb szovjet-intézménynél, a GPU-nál. A külföldi sajtóban és a külföldi diplomatáknak a GPU kezéigébe eső jelentéseiben sok minden volt írva és mondva a GPU-ról, de sehol sem olvastam egy megközelítőleg is hű képet erről az intézményről. Moszkvában a „Lubianka” épületének negyedik emeletén, ahol a GPU igazgatósági szobái vannak, nem egyszer neveltünk és csodálkoztunk az ilyen jelentések és közlemények naivitásán. Ezért megpróbálok ebben a könyvemben a GPU tevékenységét vázolni és munkatársait, akiknek száma megközelíti a százazretet, karakterizálni. Megpróbálok lehetőségek szerint leírni azt is, hogy milyen módszerekkel dolgozik a GPU. A „lehetőségek szerint” azért, mert a GPU az időhöz és helyhez mérten változtatja módszereit.”

A GPU megtudja, hogy Agabekov leleplezéseket készült közölni Sztalinnal. Elhatározzák, hogy elteszik láb alól. És megindul ellene a harc. Különböző csapatokba igyekeznek becsalni. Agabekov, aki nagyon is jól ismerte az ő GPU-jának módszereit, látszólag lépve megy. 1931 december 23-án Agabekov másodsor jön Romániába és a Grand Hotelben száll meg. Két nap múlva a sziguranca tudomást szerez ittletéről és két ágens felkeresi a szállodában. Megkérdezik, mit keres Romániában? Agabekov elmondja, hogy a GPU ágensei nyomában vannak.

Kéri a sziguranca védelmét. A sziguranca nyomozni kezd. Kiderül, hogy Agabekov környezetében néhány személy van, akik barátainak adják magukat, de akik ténylegesen összeköttetésben állnak a GPU-val.

A tábornokot Konstancába csalják. És Agabekov látszólag lépve megy. A konstancái kikötőben ott horgonyoz a Filomela görög hajó, amelyet már a sziguranca emberi ellenőriznek. A Filomela még akkor is gyanus lett volna, ha a sziguranca nem is tudja, hogy milyen tervet szőnek a görög hajó utasai.

Már az első pillanatban feltűnt, hogy egy ötezer tonnás áruszállító hajó érkezik Konstancába, amelyen semmi áru nincs.

Csak egyetlen utasának vannak rendben az iratai.

S most következik a dráma legizgalmasabb, legérdekesebb része. Az egyik oldalon a Filomela összeesküvői, a másikon a sziguranca és közöttük Agabekov aki személyesen adja az utasításokat a sziguranca ágenseinek az elrablási és

„GPU” címmel s ezt követi 1931-ben a második kötet, a „Cseka munkában”. Ime néhány alcím Agabekov könyvéből: „A GPU maga a politikai szovjetállam”, „Enver pasa meggyilkolása”, „Szovjetmanőverek Afganisztánban és Perzsiában”, „A Bozsánov-ügy”. (Ez egyike volt Sztalin titkárainak, külföldre menekült és leleplezéseket közölt a szovjetdiktátorról). Külön fejezetek számolnak be a GPU németországi, franciaországi és amerikai tevékenységéről, majd az első könyv végén szenzációs leleplezéseket közöl arról, mit végeztek a GPU emberei Palesztinában és Törökországban. Agabekov könyveinek megjelentetése előtt érintkezésbe lépett az európai államok kormányaival. A könyvek leleplezései alapján a világ összes szigurancai munkához láttak és szovjetpionok ezreit tartóztatták le Európában és főleg a keleti államokban. Az angol rendőrség az ő adatai alapján tartóztatta le rövid időre ezeltött Bombayban a GPU indiai Roi nevezetű vezetőjét. Könyvének bevezetésében Agabekov a következőket írja:

„Mint olyan, aki ismeri a GPU metódusait. Konstancában vagyunk. A francia származású Le Coque jelenti a hajón, hogy Agabekov megérkezett. A görög Szava Szamaridisz és a bolgár Tzanceff partra szállnak. Le Coque bemutatja őket Agabekovnak. A terroristák igyekeznek az orosz tábornokot a hajóra csalni. Felajánlják nek a hajó technikai berendezésének megmutatását. — Nem érdekel — válaszolja Agabekov.

Erre közlik vele, hogy nagyszabású bált rendeznek a hajó fedélzetén, amelyet bankett fog követni. Agabekov nem fogadja el a meghívást. Tudja, hogy mihelyst rátette lábát a hajó fedélzetére, elveszett.

Agabekov a jól végzett munka után intervjut ad

Másnap Grisa csakugyan megjelenik a szállodában. A portás közli vele, hogy Agabekov elutazott. Grisa az uccán ténfereg és adott pillanatban észreveszi, hogy a sziguranca ágensei követik. Menekülni próbál. Betér egy nagy ház udvarára. Az ágensek körülvesszik. Grisa előlántja revolverét, de kicsavarják kezéből a fegyvert. Elkeseredetten kiált fel:

— Nagyon érdekes fogást csináltak! De ha tegnap este nem lettek volna olyan sokan a vendéglőben, lelöttem volna!

A kikötőben a Carpati román hadihajó ellenőrzése mellett a sziguranca ágensei behatolnak a Filomela fedélzetére, letartóztatják Szamaridiszt. A hajó Katapodisz nevű kapitányát, ennek Szilvia nevű barátnőjét, a másodkapitányt és a hajón tartózkodó huszonöt matrózt. Valamennyiüket erős fedezet mellett Bukarestbe szállították, ahol a sziguranca vezérigazgatóságán már napok óta folyik kihallgatásuk. Valamennyiüket a Marzescu rendtörvény alapján állítják bíróság elé.

A négy terroristára (Le Coque, Grisa Tzanceff, Szamaridisz) öt-tíz évi börtön vár. A kapitányt, aki felvette hajója fedélzetére Szamaridiszt és Grisát, bár irataik nem voltak rendben, előreláthatólag két évi börtönre fogják ítélni.

A ragyogó szépségű huszonnyolc éves Szilviára egyelőre nem sikerült egyebet rábizonyítani, mint azt, hogy a kapitány barátnője volt.

Bucuresti-Bukarest, január 22. A Cu-

Nöket mutatnak be neki. A nők az ilyen szerepekben mindig kiválóan beváltak. Híres diplomaták és képek estek nekik áldozatul. Agabekov ellenáll.

A terroristák kétségbe vannak esve. Az elrablási terv nem sikerült, tulságosan sok időt vesz igénybe. Lemondanak a rablásról és elhatározzák, hogy megölik Agabekovot. Le Coque, Szamaridisz és Tzanceff titkos megbeszélést tartanak a hajó fedélzetén. Bevonják az akcióba Grisa Alexej bolgár származású terroristát, aki utasítást kap, hogy minden körülmények között ölje meg Agabekovot. Hétfőn, január 11-én kell a tervet végrehajtani. A terroristák partra szállnak és vacsorára hívják meg Agabekovot egy konstancái vendéglőbe, amely rendszert néptelen szokott lenni. A vacsora este hét órakor kezdődik. Négyen foglalnak helyet egy asztalnál. Egy szomszédos asztalnál ül Grisa Alexej. Nagyszerű menüt szolgáltatnak fel.

Minden előre el volt rendezve. Le Coque, Szamaridisz és Tzanceff sorra elhagyják, különböző ürügyek alatt az éttermet és Grisa ráöl Agabekovra. Azután pedig menti magát, ahogy tudja. A Filomela be volt fűtve és a gyilkosság pillanatában felszedi horgonyait.

Még mielőtt a vacsora elkezdődött volna, különböző sziguranca ágensek jelennek meg az étteremben és körülülük az asztalokat. A terroristák minden egyes gesztusát figyelik. Félkilenc. Le Coque előveszi oráját s kijelenti, hogy neki távozni kell, mert Bukarestbe utazik. Grisa is felkel asztalától és követi a franciát.

A sziguranca ágensek kihallgattak egy beszélgetést kettőjük között. A francia utasítja Grisát, hogy menjen vissza az étterembe és ölje meg Agabekovot.

A vacsora tovább folyik. Tzanceff és Szamaridisz ugyancsak távozni készülnek. Ebben a pillanatban Agabekov is feláll s egy hátsú ajtón eltávozik az étteremből.

Le Coque-t, aki a konstancái pályaudvarra hajtott, a perronon lefogja a sziguranca. Tzanceffet ugyancsak elfogják, midőn egy Konstantinápolyba induló hajóra akar szállani. Az étteremben Grisa vár egy darabig, majd midőn látja, hogy Agabekov nem tér vissza, társainak keresésére indult. Nem találja sem Le Coquet, se Tzanceffet. A Filomela fedélzetére megy, ahol Szamaridisz vár reá.

Megállapítják, hogy a terv nem sikerült. Elhatározzák, hogy másnap Grisa felkeresi a hotelben Agabekovot és megöli. Azon éjjelen nem tudott volna a szállóba behatolni, miután nem voltak rendben az iratai.

rentul munkatársa beszélgetést folytatott Agabekov-al.

A GPU volt ügynöke kijelentette, hogy nem szokott sokat beszélni, de olyan lármát csaptak körülötte, hogy nem zárkózhat el a nyilatkozat elől. Ami Trockijt illeti, Oroszországban harc folyik a trotszkizmus és a szatlinizmus között és ez a harc előbb-utóbb Trockij igazát fogja bebizonyítani.

Oroszországból való emigrálásának oka Sztalin tirannizmusa volt. Az igazi kommunizmus nem ismerheti el a zsarnokságot. Sztalin Trockij mondása szerint kiváló középszerűség, aki korbáccsal és intrikákkal akar kormányon maradni. Tudja, hogy továbbra is üldözni fogják és leselkednek rá, de nem fél sem a küzdelemtől, sem a haláltól.

Első eset, hogy a hántott fa nem drágább a bükkfánál!

Használjuk ki!

Hántottfa aprítva házhoz szállítva
100 kg.-ként 75 lej
Bükkhasából aprított 100 kg.-ként 65 lej
Vegyés másodosztályu 100 kg.-ként 65 lej
20 mázsás vételnél

10 százalék engedmény

Megrendelhető:

Lázár falermelőnél
Reg. Ferd. 59. Telefon 2-51

32 január 23.
R T
dekesebb
a KKE nem-
yaversenye
ár 22. (Az Uj
legszebbmultu
ári Korcsolyázé
fennállásának
A szép jubileu-
tósége rendkívül
rendezésével ün-
nászor lesz szin-
nyája európai hí-
zásának, amikor
akértői rekord-
A legjobb külföl-
sse erejüket Ro-
solyázóival. A
yeken Vite,
romániai gárda
dossal, Gaállal,
urtenberggel ve-
enyben a bécsi
szony szereplése
mot fog hozni.
mmarth jön le,
jobb márkája
ky Dénes, a ma
legnagyobb re-
15 éves, de bra-
sny bajnokaival
a. A romániai
is indul a ver-
né, Kenyeres-
szony Brassóbol,
a Titi Marosvá-
Csikszeredáról.
yószentmiklósról
versenyző indul,
gért heves és iz-
atót.
kon is a legjobb
dulnak. A ver-
ese eleve is ga-
sárnap d. e. reg-
ályán kezdődnek
amok egyrészt a
írt a KKE Ma-
fogják lebonyoli-
et vívószakosztá-
ség minden hó-
nazi vívóversenyt
zni
junior és senior
gy törben, mint
zetközi szabályok
hó 24-én, vasár-
ettel lesz a vívó-
netnek mindazon-
tea vívók, akik a
alatti vívóterem-
ja személyenként
let 25 lej.
ezési díjakat leg-
kell leadni Pay
következőképpen
öt).
(három),
2 (kett),
1 (egy)
szezón végéig
ékes tiszteletdíjak
nden fegyvernem
díjat kap még ab-
mindkét fegyver-
ély érné el a leg-
teletdíj fog szét-
vermek versenyben
ard 2. senior tör
teletdíj abban az
enként legalább

EYESÜLETI ÉLET

Vasárnap reggel kezdődik az Arvagondozó konferenciája. Közel egy évtizede annak, hogy egy széleskörű társadalmi munka indult meg Erdélyben, amely szervezetté tömörülve a kiskorú árvák és támogatásra szorult szegény gyermekeknek felkarolását és nevelését tűzte ki célul maga elé. Az American Joint D. C. értékes és megértő nagyszegű támogatói révén ez az organizáció az Erdélyi Zsidó Arvagondozó, melynek 22 városban vannak csoportjai és intézetei, egy jelentős, az eddigi országrészi kereteket messze felülmúló szociális szervezet lett. Ipari műhelyeiben és tanoncotthonaiban egész serege a zsidó fiuknak és leányoknak nyitva kikapcsolást, kap szakkereseti oktatást, általános és zsidó nevelést. A szervezet élén már 7 éve dr. Kertész Jenő él, akinek működési ideje alatt lett az Arvagondozó egy ilyen nagy szervezet és fejlődött ilyen magasra. Vasárnap, 24-én a Salom Klubban lesz az Arvagondozó rendkívüli konferenciája, amelyen részt vesznek az egyes helyi csoportok kiküldött delegátusai és képviselői fogják magukat az American Joint Distribution Committee európai igazgatósága is. A konferencia tárgysorozatán a szokásos szervezeti és pénzügyi jelentéseken kívül szerepelni fog: Dr. Elekes M. orvos előadása a Pályaválasztási Tanácsadó ujjászervezéséről, dr. Leitner F. tanársegéd előadása „A gyermekvédelem higiéniai problémái” címmel, Löbl J. tanár referál a tanoncotthonok jövőbeni programjáról és dr. Kertész Jenő elnök az Arvagondozó aktuális problémáiról és jövőbeni feladatairól tart előadást. A konferencia pontosan fél 11 órakor kezdődik, nem mint előző számunkban tévesen írtuk, 11 órakor.

A Zsidó Nőegylet és az Arvagondozó tisztelettel felkéri azokat a hölgyeket, akik a bálai tiszteletjegyek elhelyezésére vállalkozni szívesek voltak, hogy az elhelyezett tiszteletjegyekkel való elszámolás céljából kedden délután öt órakor a Kishitelbank és Takarékpénztár helyiségében megjelenni szíveskedjenek.

Mához egy hétre lesz a Zsidó Kórházegyesület bálja. Még csak egy hét választ el bennünket a január 30-tól, amikor a Kereskedelmi Kamara disztermében a zsidó kórház bálja meg lesz tartva. A bál előrelátható sikere méltó jutalma lesz azoknak, akik a Zsidó Kórházegyesület ügyét szívükön viselik, a bálai közönségnek pedig egy felejthetetlen élményben lesz részükhöz. A bálai meghívók már nagyjában szétmentek, azonban a legnagyobb elővigyázatosság mellett is előfordulhat, hogy egyesek, akik meghívóra igényt tarthatnak, azt nem kapták meg, ezeket a rendezőség kéri, hogy telefonon jelentsek be címüket a hölgybizottság elnöknőjénél, dr. Fischer Tivadarnénál (telefon 4-29), vagy a Kórházegyesület irodájában (telefon 3-13), ahol haladéktalanul intézkedni fognak. A rendezőség tegnap próbaszámlelt tartott a bál színhelyén, a kamara disztermében és megállapította, hogy ez a teljesen modern helyiség az összes hozzátartozó helyiségekkel minden tekintetben a legalkalmasabb arra, hogy az ily alkalmakkor szükséges zenét és egyéb effektusokat kihozza. Egyébként a nem táncoló közönség számára, mely a bálban gyönyörködni akar, kényelmes karzati ülőhelyek fognak rendelkezésre állani.

A beszercei cionista ifjuság műkedvelői csoportjának vendégszereplése Désen. Kiemelkedő eseménye volt Désenek a beszercei cionista műkedvelőgárda műsoros estélye. A Nemzeti Színház zsufo-lásig megtöltötte a zsidóság színe-jáva. A beszercei nagy sikertől felbuzdulva, ismét előadásra került Mali Picon „Dus sisse mader” 3 felvonásos jidis operettje. Különösen frappáns sikert aratott Morgenstern Blanka kellemes és iskolázott hangjával, Fuchs Stefi kupléival és sikeres táncával, Zibener Ilus kiforrott művészi játékával, Weinberger Max nagy hozzáértéssel és rutinnal látta el nehéz szerepét. Naftáli Sándor mint bonviván kifogástalan játékkal frappirozta a közönséget, Fuchs Fredi mint komikus kellemes humorával emelkedett ki, ugyszintén Schwartzberger Moses, Rubinstein Adolf és Stetter Béla is nagyszerű alakításokat nyújtottak. A rendezés nehéz szerepében különösen kiemelkedik Klein Moses, ugyszintén Prozenz József karmester és Husz Róbert táncbíró, akik legjobb tehetségükkel emelték a darab sikerét.

KÖZGAZDASÁG

A kereskedők és iparosok közös fronton harcolnak a minimális adó ellen

50 ezer lejben kéri a maximális kereskedői- és ipari adó megállapítását

Cluj-Kolozsvár, január 22. (Az Uj Kelet tud.) A kereskedelmi és iparkamarák szövetsége, az iparösszövetség és a Sfatul Negustoresc központi szerve együttes akciót indítottak az új adótörvény ellen, amelynek terheit teljes joggal elviselhetetlennek minősítik. Az összes professzionális szervezetek megmozdultak, hogy az amugy is összeomlással fenyegetett kereskedelem és az ipar válláról levegők ezeket az új terheit, amelyeknek teljesítése egyet jelentene a kereskedelem és az ipar halálával.

A fent említett szervezetek vezetői érintkezésbe léptek a pénzügyminisztérium vezetőivel és a karácsonyi szünet előtt lóhalálában megszavazott törvények módosítását kérték. A pénzügyminisztérium vezetői elismerték, hogy a törvényben bizonyos hibák vannak, de kijelentették, hogy Argetoianu hazatérése előtt semmit sem tehetnek. A kereskedők és az iparosok legnagyobb energiával folytatják a harcot a törvény módosítása érdekében. Kívánságaikat a következőkben foglalták össze:

1. Töröljék el a törvény 20. szakaszának kilencedik bekezdését. Ez a bekezdés előírja, hogy azok a kereskedők és iparosok, akiket az elmúlt három évben kevesebb adóval róttak meg, mint amennyit ki kellett volna vetni rájuk, évenként fogják az adót fizetni és nem élvezhetik a patenta fixa előnyeit.
2. Radikálisan módosítsanak a minimális adók bevezetésére vonatkozó intézkedéseket. A jelenlegi törvény szerint minden kereskedőnél és iparosnál feltételeznek egy bizonyos jövedelmet,

amelyek az üzlethelyiségek lokatív értéke alapján állapítanak meg, ezt hárommal megszorozva. Ez a minimális adó feltétlenül alkalmas arra, hogy eltüntesse a föld színéről azokat a kereskedőket és iparosokat is, akik a szörnyű válságban még fennmaradtak.

A kereskedők és az iparosok azt kéri, hogy a minimális adót az egyéni cégeknél is úgy állapítsák meg, mint a részvénytársaságoknál, vagyis az üzleti tőke egy százalékát vegyék alapul. Amennyiben ezt a javaslatot a minisztérium nem fogadná el, úgy a kereskedők és az iparosok kéri, hogy a lokatív érték szorzó-koeficiensét háromról egyre szállítsák le. Vagyis az adóalap az üzlethelyiség lokatív értéke legyen. Ugyanekkor pedig szögezzék le, hogy bármilyen nagy is volna a helyiség lokatív értéke, kereskedő és iparos 50 ezer lejnél nagyobb adót nem fizethet.

A pénzügyminisztériumból nyert értesülések szerint a törvényt egyelőre nem fogják módosítani. A minisztérium meg akar előbb győződni a jelenlegi adók alkalmazhatóságáról. Különösen képen nem fogadják el azt a javaslatot, hogy az üzleti tőkét vegyék alapul a minimális adónál. A minisztérium arra hivatkozik, hogy vannak kereskedők, akik igen kis tőkét forgatnak és mégis nagy forgalmat bonyolítanak le. Az 50 ezer lejes maximumot sem tartják elfogadhatónak.

A kereskedők és az iparosok mindezenre memorandumban foglalták követeléseiket és ezt a január 28-án határozó Argetoianu pénzügyminiszter elé fogják terjeszteni.

A konvertálás hazugsága

Irta: Kohn Henrik

II.

A megoldás módjai: Mivel a probléma nem olyan súlyos, a megoldás sem olyan nehéz, mint amilyennek általában feltűntetik. Tulajdonképpen az időre lehetne bízni és az adóskora és hitelezőkre, hogy egymás közt elintézzék. A mesterséges beavatkozás nem, hogy könnyített volna, de súlyosbíttatja a helyzetet. De mindenestre üdvösebb egy mindenféle párt és egyéni érdektől mentes és az egész gazdasági élet érdekeit szemelőtt tartó megoldás, amely minél hamarabb visszaállítja a parasztin fizető és vásárlóképességét. Mert ha a probléma nem is olyan súlyos, de kétségtelenül meg van.

A földmivesektől elvárni, hogy a mai alacsony árak mellett kifizessék tartozásaikat, teljesen lehetetlen. Jövedelmének 50 százalékát kellene erre a célra fordítani, de mivel ez nem is készpénz jövedelem, nem is tudná. Egy tömeges elárverezés pedig még jobban lenyomná ingatlanainak az árát. De ki is akarja ezt? A bank nem abból él meg, hogy kifizetik a tartozásait, hanem a kamatokból. Egy adósság sokszor nem harminc évig áll fenn, amint a konvertálással tervezik, hanem apáról fiúra száll. A bankok maguk volnának legjobban kétségbeesve, ha összes kihitelezéseiket visszafizetnék, mert nem tudnának a pénzzel mit kezdeni. Itt csak arról van szó, hogy a betétesek követelik a pénzüket és a bankoknak annyi pénzre van szükségük, hogy türelmetlen betéteseket kifizethessék. De vajjon szabad-e egy átmeneti hitelválságból olyan intézkedéseket fogantatítani, amely ezt a hitelválságot nem, hogy megszünteti, de krónikussá teszi? A pénz teljes bizonyossággal ismét vissza fog vándorolni a bankokba, mert szükség van a kamatra és akkor a bankok ismét nem fogják annyira zaklatni adó-

saikat. A cél az, meggyorsítani ezt a folyamatot, még pedig a mezőgazdasági érdekeltségű bankok javára, mert főleg azok immobilak. A bankok kétféle módon jutnak pénzhez: vagy a betét, vagy visszleszámitolási hitel formájában. Betétre egyelőre nem számíthatnak, tehát növelni kell a mezőgazdasági érdekeltségű bankok visszleszámitolási hiteleit, ha kell az ipari és kereskedelmi bankok rovására. Az első lépés, tehát az kellene, hogy legyen, hogy a Banca Nationala részlegesen visszavon hiteleket az ipari és kereskedelmi érdekeltségektől és a mezőgazdaság részére fordítja. Ez maga után vonja, hogy ezek a hitelintézetek visszanyerik mobilitásukat, betéteseket kifizetik és a bizalom irántuk visszatér. A második lépés volna a betétesek visszacsalogatása kedvezmények útján olyformán, hogy a pl. 60-80 százalékban mezőgazdasági érdekeltségű bankok adókedvezményben részesülnek, visszleszámitolási hiteleik olcsóbbak, mint a többi bankoké stb. Ezáltal a betéteseknek nagyobb kamatot fizethetnének. Az eddigi intézkedések éppen ennek a fordítottját érték el. A bizalom a mezőgazdasági bankok iránt teljesen megszűnt, az onnan kivont tőkék más elhelyezést keresnek. Ezen bankok rezsije a forgalom megcsappanása miatt aránylagosan emelkedett, tehát a betéteseknek még kevesebbet fizethetnek, mint a többi, mobil és más érdekeltségű intézetek.

A következő lépés volna a kamatterhek csökkentése. A mai 14 százalékos magas, a mezőgazdaság rentabilitása ezt nem bírja. A kamatnak a mai viszonyok mellett legfeljebb 8 százalékosnak kellene lennie, ez 6 százalékról 3.5 százalékra csökkentené a kamatnak a jövedelemhez való arányát és a 4.2 milliárd kamatterhet 2.4 milliárdra csökkentené. Ezeket a kamatokat és még egy csekély törlesztést a mezőgazdaság könnyen kibír még ma is.

A harmadik lépés volna legalább a belföldi iparcikkek árának az alkalmazkodása az általános olcsóbbodáshoz. Mig minden jövedelem átlag 50 százalékkal

és még többel csökkent, a kartellirozott ipar alig enged valamit az áraiból. Ez a kartellirozott ipar magában foglalja éppen azokat a legfontosabb cikkek amire a földmivesteknek okvetlen szükség van: a cukrot, a cementet, az üveget, a vasat stb. Nem a gazdaság természeténél fogva következményeinek, az adósságok mesterséges rendezése a fontos, hanem mesterségesen fenntartott magas kamatoknak és ipari áraknak a természetbe való terelése. A liberális pártokkal önzetlenebbül és hazafiasabban járna el, ha ipari érdekeltségéinél csánálna egy árlejtsést, mintha a konverzációnál igyekeznek az ipari árakat fenntartani. Mert konjunktúra idején az egyik árdragítás hozza a másikat, a krízis idején az egyik árdragítás a gyorsabb és versenyképesebb cikkek árát még jobban lenyomja. Ebben az esetben a monopolizált és protezsált ipari cikkek a mezőgazdaság árát nyomják mélyen a föld alá.

Az „inter duos litigantes tertius gaudet” latin közmondás igazsága a zsidóságra, sajnos, éppen fordítva áll. A zsidóság sem az egyiké, sem a másikhoz nem tartozik. De az ipari törzsi és a mezőgazdaság küzdelméből a zsidóság biztosan megissza a levét. Mert, aki zsidónak tartozik, leszokik, mert leszoktatják a fizetéséről, viszont az ő tartozásaiért kifogják huzni még a párnát is a feje alól. Ennek a hatása már is mutatkozik, mert a betéteseket most is a kereskedőkől kiperéselt adósságokból fizetik ki, akik kénytelenek áruikat elköttyasztelni, csakhogy pénzhez tudjanak jutni. A moratórium első üdvös hatásai tehát az alkohol fogyasztás növekedése és a bukófelben levő zsidó kereskedők.

— Meghívó. A Kereskedelmi Bank Alba-Iulia XXI. évi rendes közgyűlése 1932 február hó 21-én d. e. 11 órakor az intézet helyiségében tartja meg, melyre t. részvényesek tisztelettel meghívattak. **Tárgysorozat:** 1. Az igazgatóság jelentése az XX. üzletéről, a zárszámadás előterjesztése, a felügyelő-bizottság jelentése és a felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részéről. 2. Határozathozatal a tiszta nyereség felosztása tárgyában. 3. Öt igazgatósági tagnak és kettő felügyelőbizottsági tagnak három évre leendő megválasztása. 4. Esélyes indítványok. (Alapszabályok 27. és 28. §-ai.) **Az Igazgatóság.** Az alapszabályok 18. §-a értelmében a t. részvényesek felkéretnek, hogy részvényeiket a szavazati jog gyakorolhatása céljából 3 nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztárára letétbe helyezze. Az alapszabályok 23. §-a értelmében csak azon önálló indítványok tárgyalhatók, amelyek legalább 15 nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnak be lettek jelentve.

Amerika cáfolja az inflációs híreket Párizsból jelentik: A párizsi tőzsdén és a francia sajtóban az utóbbi időben az híresztelik, hogy Amerika infláció előtt áll. Ezek a hírek a dollár kurszusának gyöngyítését eredményezték, ami a párizsi amerikai követséget egy hivatalos közléssel kiadására készítette. A kommuniké rámutat Hoover elnök január 9-i nyilatkozatára, amely szerint az amerikai költségvetés deficitjét a közadósságok gyarapítása nélkül kell fedezni. Korlátozni kell az állami kiadásokat és a pénzügyek stabilizálásával kell az Egyesült Államok gazdasági újjáépítését megteremtetni. „Az Egyesült Államok elnökének ez a gazdaságpolitikája — mondja a közlés — legjobban bizonyítja annak, hogy a közadósságok inflációja nem következhetik be”.

Csehszlovákia megkapja a 600 millió frankos francia kölcsönt. Prágából jelentik: A csehszlovák pénzügyminiszter parlament felhatalmazást kapott egymilliárd cseh korona erejéig hitelműveletek végrehajtására. Ennek egy részlete a Párizsban megkötött 600 millió frankos kölcsön melyre vonatkozó szerződés Flandria és Oszucki követ Párizsban ma aláírták. A kölcsön visszafizetésére meghatározott határidő öt év.

Tüzifa, Szén, Kokszt FISCHER-nél
Telefon 1300.

Legalább Gocira állásh

Cluj-Kolozsvár, Kelet tudósítójától. Gocira álláshoz felkelt a román keresztlí hangzót kolozsvári egyetem adó cikkekben a hangoztatott vádakat ki. Az el egyetemi tanári a fizetéses állást a vád ennél is sul plágiummal vádol hogy egyik kémiai az ország összes szóról-szóra vett a jezeteket. Végül és ipari ügyletek az egyetemi tanár tédraja mellett privátüzletek fo **A Pamfil-Gocira** fél éve folyik a ken, mig pénteken Az előző tárgya ügyvédnek: dr. F. Mircea Georgescu el az idő, mig a maradása után pé a nem mindennapi nyitási eljárása.

Elsőnek Gocira órás vallomása amelyek a cikkek tek. Pamfil, a szindikátusának a vállalatokkal ber a szerkesztet, de ő gait is. Olyan áll kel elveszi néhány ember megléhetés mal nem is ő, de bebizonyították, fejezetét vette sz a saival az ember tette tönkre. Ner részvényeket vásá sem részvényeket, láttak soha. Van kisegyzisztencia, e ölték be olyan a szomorú emlékezet Pamfil hét vállala kettő tönkrement. vallomásokat csak hogy nem rosszind a tudat, hogy köz

Legalább tette vo

A tanuvallomá Kolozsvár néhány volt Papilean orvo aki a plágium k másté tette, hogy

Pamfil valóban részeket egy fr kö

A főmagánvadás ké desére, hogy tudor kifogásolható-e. rülsztés közepette alább macskakörm tennie az átvett r

15 áll lemme

Somlea gyógyszer Pamfil professzor vonta 300.000 lej az összeg a 11 áll gyógyszerész egyé Gociran tévedett, szizengy, hanem tiz

Pamfil alatt

Ezután sorra kolozsvári egyetem professzor 25 ezet Zea részvényeket sem kapott vissz Pamfil a német lemondott katonai hadsereg szolgálata katonai kémiai üz heves vita támad, esszor elismeri,

„Legalább macskakörmök közzé tette volna“...

Felmentette a kolozsvári törvényszék Gociman ujságíró, aki Pamfil professzort álláshalmozással és plagizálással vádolta

Az ítélet indokolása szerint Gociman tanukkal igazolta a cikkében hangoztatott vádakát. Az egyik tanu szerint Pamfilnek nem tizenegy állása volt, hanem tizenöt

Cluj-Kolozsvár, január 22. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Annakidején országos feltűnést keltettek azok a támadások, amelyek a román sajtóban hónapokon keresztül hangoztattak el dr. Pamfil György kolozsvári egyetemi tanár ellen. A támadó cikkekben az egyetemi tanár ellen hangoztatott vádak három irányban élődtek ki. Az első vád szerint Pamfil egyetemi tanári állása mellett tizenegy fizetéses állást töltött be. A második vád ennél is súlyosabb: a professzort plágiummal vádolja meg, hangsúlyozva, hogy egyik kémiai tankönyvében, amelyet az ország összes egyetemén használnak, szóról-szóra vett át francia tudósoktól fejezeteket. Végül különböző kereskedelmi és ipari ügyletek lebonyolítását vetették az egyetemi tanár szemére, akinek katedrája mellett nem lett volna szabad privátüzleteket foglalkoznia.

A Pamfil-Gociman sajtóper már másfél éve folyik a kolozsvári törvényszékben, míg pénteken főtárgyalásra került. Az előző tárgyalásokon a két kitudó ügyvédnek: dr. Fabius Stefanak és dr. Mircea Georgescunak párviadálával telt el az idő, míg a tanuk sorozatos távolmaradása után pénteken kezdetét vehette a nem mindennapi érdekességű per bizonyítási eljárása.

Pamfil „bűnlajstroma“

Elsőnek Gociman Aurel ismertette két órási vallomását azokat az okokat, amelyek a cikkek megírására ösztönözték Pamfil, mint a gyógyszerészek szindikátusának elnöke a legkülönbözőbb vállalatokkal berántotta nemcsak a gyógy szereseket, de összes barátait és kollégáit is. Olyan állásokat töltött be, amelyek elveszi néhány egzisztencia nélküli ember megélhetési lehetőségét. Plágiummal nem is ő, de kollégái vádolják, akik bebizonyították, hogy könyveinek egész fejezetét vette szóról-szóra át. Vállalkozásaival az embereknek egész tömegét tette tönkre. Nem beszél azokról, akik részvényeket vásároltak össze és aztán sem részvényeket, sem osztalékot nem láttak soha. Van azonban egész sereg kiegészítendő, ezek egész vagyonukat ölték be olyan vállalkozásokba, mint a szomorú emlékeztető Zea vegyészeti gyár. Pamfil hét vállalata közül öt leégett és kettő tönkrement. Közjegyzőileg igazolt vallomásokot csatolt és hangsúlyozta, hogy nem rosszindulat vezetete, hanem az a tudat, hogy közérdekű célt követ.

„Legalább macskakörmök közé tette volna“...

A tanuallomások során felvonult Kolozsvár néhány professzora. Érdekes volt Papilean orvoskari dékán vallomása, aki a plágium kérdésében azt a vallomást tette, hogy

Pamfil valóban szóról-szóra vett át részeket egy francia egyetemi tankönyvből.

A főmágnvádi képviselőjének arra a kérdésére, hogy tudományos szempontból ez kifogásolható-e. Papilean általános deklaráció közepette jegyezte meg, hogy legalább macskakörmök közé kellett volna tennie az átvett részeket.

15 állás, 300.000 lej jövedelemmel

Somlea gyógyszerész vallomása szerint Pamfil professzor mellékjövedelmei havonta 300.000 lej jövedelmet hoznak. Ez az összeg a 11 állásból származik. A gyógyszerész egyébként azt állítja, hogy Gociman tévedett, mert Pamfilnek nem tizenegy, hanem tizenöt állása volt...

Pamfil a német okkupáció alatt

Ezután sorra jöttek a bíróság elé a kolozsvári egyetem tanárai. Grintescu professzor 25 ezer lej értékig vásárolt Zea részvényeket, amelyekből semmit sem kapott vissza. Azt állítja, hogy Pamfil a német okkupáció ideje alatt lemondott katonai rangjáról és a német hadsereg szolgálatába állott, mint egy katonai kémiai üzem vezetője. E körül heves vita támad, majd Grintescu professzor elismeri, hogy Pamfil azért

hagyta el jásai állomáshelyét, mert felesége Bukarestben meghalt. Fenntartja azonban, hogy míg Bukarest okkupáció alatt állott, ott teljesített katonai szolgálatot.

Ionescu egyetemi tanár azt vallja, hogy 20 ezer leje uszott el a Zeán. Utána Mózes gyógyszerészt hallgatják meg ki, majd dr. Mircea Georgescu a főmágnvádi nevében két órási beszédet tart,

amelyben hangsúlyozza, hogy Pamfil professzor rágalmozó hadjárat áldozata. Bizonyítani igyekszik, hogy Pamfilnek egyetlen állása sem hozott illegális jövedelmeket. A plágium légből kapott. Tudományos könyvben vannak szövegek, amelyeket csak egyféleképpen lehet megírni. Nem lehet tudományos definíciókat különböző módon megfogalmazni, hanem csak egyféleképpen és ez a szöveg a

Károly király felhívást fog intézni a pártvezérekhez, hogy alakítsanak koncentrációs kormányt?

Nagy politikai jelentősége lesz a január 24-iki királyi vacsorának

Bucuresti-Bukarest, január 22. Politikai körökben rendkívül nagy jelentőséget tulajdonítanak a Ferdinand király-rend tagjai január 24-re összehívott királyi vacsorájának, amelyen az ellenzéki vezérek is csaknem teljes számban jelen lesznek. A „Cuvantul“ szerint az uralkodó ez alkalommal felhívást fog intézni a pártokhoz egy koncentrációs kormány alakítása érdekében. Kormánykörök hangoztatják, hogy a jelenlegi kabinet a parlamenti ülésszak végéig feltétlenül helyén marad és változásokról csak ezután lehet szó.

A „Lupta“ is nagy cikket ír a kérdésről. A Ferdinand-éremrend megalkotása óta ez a tagok első ilyen összejövetele. A nemzetiparasztpárti politikusok közül résztvesz a vacsorán Maniu, Pop-Cicio, Vaida és Popovici Mihály. A jelenlegi kormány kormányzása első pillanatától kezdve megpróbálta azt — írja a lap, — hogy Erdélyt és a többi nem ökirálysági területeket lehetőleg távol tartsa az ország vezetésétől s igaz, hogy a kormányba több e területekről való politikust vett be, de nem olyanokat, akik a kérdéses terü-

köztudatba megy át. Az üzleti vállalkozásokról szólva, az ügyvéd kifejti, hogy Pamfil nem követett el semmi becsületbe vágót. Vállalkozásai nem sikerültek és ezért érték másokat is károsodások. Kéri a vádlottnak rágalmozás címén való szigorú megbüntetését.

A törvényszék felmenti Gocimant

Utána Fabius Stefan dr. tartotta meg védőbeszédét és azzal az indokolással, hogy Gociman minden állítását beigazolta, kérte védencének felmentését.

A törvényszék ezután ítélethozatalra vonult vissza és este nyolckor hirdette ki ítéletét, melyben

Gociman Aurel ujságíró felmentette a vád és annak következményei alól.

Az indokolás szerint Gocimant cikkek megírásánál nem vezette rosszindulat és állításait a törvényszék előtt tanukkal igazolta. Az ítélet ellen dr. Mircea Georgescu a főmágnvádi képviselőtében fellebbezést jelentett be, melyhez az ügyvédség részéről Colfescu ügyész csatlakozott.

A bukaresti rendőrök engedélyt kaptak fegyverhasználatra és máris agyonlőttek egy betörőt

Elfoglák a bukaresti mérnök rablógyilkosait

Bucuresti-Bukarest, január 22. A fővárosi rendőrség vezetősége tekintettel a megismétlődő rablásokra és gyilkosságokra, rendeletet adott ki, amely szerint a rendőrlégénység a gyanus egyének legkisebb ellenállásánál azonnal használhatja fegyverét. Pénteken reggel már halálos eredménnyel sor is került ilyen fegyverhasználatra. Lenghea Vasile rendőr észrevette, hogy a strada Tabacari 21. számú ház előtt három gyanus egyén ólálkodik s az

egyik be is mászott a kerítésen. Arra felé ment, amire a két őrtálló elszaladt s a harmadik is kimászva futásnak eredt. A rendőr megállásra szólította fel őket, nem engedelmesskedtek, amire utánuk lött. Az egyik a menekülők közül holtan esett össze. Megállapították, hogy Micola Györgynek hívják és régi ismerőse a rendőrségnek, sokszorosan büntetett betörő.

A Stirbey Voda-uti gyilkosság tetteseit, Vasile Muresanut és Eugenia Bor-

govanut sikerült letartóztatni. A férfit Mihoveni szucsavamegyei községben fogták le és a lakásán megtalálták a két bőröndben a mérnöktől ellopott tárgyakat. Eugenia Borgovanu Szucsaván került a hatóságok kezére, ahol 8000 lejre már bevásárlásokat eszközölt. A nő Ilisesti községben levő lakásán a mérnök leányának fehérneműje került elő. Mindkettőjüket Bukarestbe szállították.

Közel négymilliárd ércpénzt akar forgalomba hozni a kormány

Allandó kellemetlenségek származnak a papírpénzek kivonása miatt

Bucuresti-Bukarest, január 22. (Az Uj Kelet tud.) Tömegesen érkeznek a panaszok a pénzügyminisztériumhoz, hogy a 100 lejes papírpénzeknek a forgalomból való kivonása súlyos nehézségeket okoz a piacon. Napirenden lévő eset, hogy sok ezer lejes fizetéseket kell 5, 10 és 20 lejes érmeikkel teljesíteni, ami azért is lehetséges, mert a vonatkozó törvény nem állapítja meg, milyen összegig kötelező az ércpénz elfogadása. Az ércpénzben való fizetés, nemcsak felesleges idővesztéssel jár, de szállítási nehézségekkel és költségekkel is jár, ezenfelül pedig veszteségeknek teszi ki a kereskedőket. Az ércpénzt csomagokban kell átvinni, amelyekből gyakran hiányzik egy-két érme, vagy pedig idegen érme kerül

nek a román pénzdarabok közé. A helyzet annál is súlyosabb, mert a 100 lejes papírpénz rövid időn belül teljesen el fog tűnni a forgalomból, hogy helyét adjon az ugynevezett ezüst 100 lejeseknek. Azért ugynevezett, mert a törvény értelmében csak 50 százalékos ezüsttartalommal rendelkeznek és így reális értékük nem haladja meg a 12—13 lejt. Mihelyt az ezüst százastokat forgalombahozzák, 3 milliárd 800 millió aprópénz lesz forgalomban, holott az egész országban a normális kifizetések teljesítésére nem kell több, mint két-két és félmilliárd lej. Az aprópénz tehát még a nagyobb kifizetéseknél is nélkülözhetetlen lesz, amiből a kellemetlenségek egész sora fog származni. Szakkörök azt sem látják lehe-

teltenek, hogy emiatt az ércpénz diszagióval fog forgalombakerülni, azaz veszíteni fog értékéből, ami viszont az ország lakosságának megkárosítását jelelenti.

— Halálozás. A napokban hunyt el Brádon hetven éves korában Goldstein Simon az ottani zsidó társadalom közszereplője és általános köztisztelőnek örvendő tagja. Temetése folyó hó 10-én ment végbe nagy részvét mellett. Halálát özvegyén kívül, Mariska és Piroška lányai, Winkler Lajos és Klein József vejei gyászolják. A gyászoló család ezután mond köszönetet mindazoknak, akik részvételükkel igyekeztek enyhíteni fájdalmukat.

n,
Koksz
ER-nél
1300.

Zsidók pénz nélkül

— Regény az amerikai zsidó proletárok életéből —
IRTA: MICHAEL GOLD (30)

De hogy is tudott volna ő ellentálni, ha egy ember szükségbe került? Hogy is tudott volna ő közönyös maradni, ha a másik ember szenvedett. Határtalan részvét volt a magva lényének; minden előítélete szappanbuborékká vált ezelőtt a részvét előtt. A keresztények elleni gyűlölete tulajdonképpen csak anyai lelkének fölkiáltása volt az élet határtalan kegyetlenségével szemben.

Betsy, aki a szomszéd házában lakott, olasz asszony volt. Hosszu, ványadt, anyajegyekkel tarkított arca föl volt szántva a szenvedésektől. Olyan volt az arca, mint egy régi, sárga fametszet. Kávébarna szeméit mindig valami fátyol takarta, mintha valami rettenetes titkot rejtegetne. Kikerülte az embereket, hosszú fekete kendőjébe bugyolálva lopva osont az ucca során, mintha az egész világ tekintete rá volna irányva.

A férje gyilkosság miatt a börtönbeült. Egy nyári este, (amit sohasem fogok elfelejteni) mint a bolond, ordítva rohant ki a házból az uccára. Revolver volt a kezében. A kapuelőtti lépcsőn ültünk, nyugodtan szopogattuk a fagyaltunkat. Ennek az ördög, fekete hajja, ingujjas olasznak a látványa, amint kiáltozva, revolverével hadonászva előttünk tovarohant, mint a lidércalom rémitett bennünket. Egy pincébe tűnt el. Csakhamar nagy embertömeg verődött össze. Egy rendőr jött futva, de nem volt bátorsága az olasz a pincébe követni, hanem táncostalanul a járdán megállt és dohogott. „Gyere föl, különben lövök!” Végül kimászott az olasz zokogva, mint egy gyerek. Barna kemény arcát eltorzította a fájdalom. A kezét törte, a mellét verte és addig karmolta az arcát, amíg a vére kiserkedt. Sohasem hallottam ilyen rettenetes állati üvöltést, vad, iszonyu kinjárt egy döglő farkasnak. A testvérét ölte meg az előbb kártyajáték közben, veszekedés miatt.

Ez a dühtől elvakult gyilkos volt Betsy ura. Három gyerekkel maradt vissza minden barát nélkül. Csak olaszul tudott beszélni. Anyám meglátogatta s tiszta részvétből több látogatás folyamán megtanult olaszul. Csodálatos volt anyámat hallani órákhosszat, amint ezzel az asszonnyal beszélt egy polyglott zsargonban, amely az olasz, a jiddis, a magyar és az angol keveréke volt. Ők azonban megértették egymást. Anyám segített Betsynek egy ruhásboltba akadni, mely munkát adott neki haza. Anyám mindenféle tekintetben támogatja ezt a keresztény asszonyt. Betsy imádtá. Ellenére nyomorának, volt ideje ahhoz, hogy anyámnak egy nagy gyapjukendőt kössön, hogy meglegye vele. Egy este hozta el, sirt és izgatottan dadogott olasz nyelven és csókolta anyám kezét. S anyám is sirt és ugyancsak csókolta. Egy szót sem értettünk abból, amit beszéltek, anyám azonban szakadatlanul ismételte jiddisül, ah ez a derék asszony, milyen kedves asszony! Anyám ezt a kendőt mindennél, amije csak volt, többre becsülte. Szerette mindenfelé mutogatni és elmondani, hogy hogyan kapta.

Egy ilyen kendő többet ért, mint tíz dollár, többet mint amennyit Betsy egy hét alatt keresett. A kötése hetekig tartott. Nagyon sok éjszakán, gázvilágítás, fényszóró tizenhatórás munka után, a varrógép mellett. Az ilyen ajándék megérdemli a megbecsülést. Az ilyen ajándékot a szeretet hozza létre.

Házunk felső emeletén egy ir család lakott. Mr. O'Brien, a fuvaros nagy, sötét tekintetű óriás, vörös arccal és olyan bőrrrel, mint a krokodilusé. Minden este kilenc vagy tíz óra körül jött haza munkából. Nehézkesen és bozontosan döngött fel kézmunkaruhájában a lépcsőn. Ha mi, gyerekek a folyósón játszottunk, a játékokon keresztül csinált magának utat és sötétlen nézett ránk, mintha gyűlölné a gyerekeket.

— Az ördög vigyen el benneteket. Helyet! Ugy nyüzsgöttök itt, mint a poloskák, morogta s óriás, vad lépéseivel menekültünk.

Felesége szintén hatalmas és vörösképzű volt, irdatlan, szomorú hústömb,

amely örökké a mosókonyhában pancsolt. Minden keresztény asszony mos, valamennyi, egész az olasz asszonyokig. O'Briené barátságosabb volt a gyerekekhez, mint az ura, de mi tőle is ugyanugy féltünk, mint a férjétől.

Ez a házaspár egyik skandaluma volt a háznak. Éjszakaról-éjszákára kis közönségünk pihenésnélküli alvásában kollektív lidércnyomásként hallottuk az ir anya megkínzott kiáltását az udvaron keresztül. Az ura részeg volt és verte.

— Nem, nem Jack! — kiáltotta. — Megijeszted a gyereket.

Ennek a házaspárnak volt egy titokzatos gyermeke, akit sohasem látott senki s akit az anya ezeken a brutális éjjeli jelenteken mindig emlegetett.

— Az ördög vigye el a kölyköt! — ordította a férfi, fenyegető és mély hangján egy veszett kutyának. — Mindent vigyen el az ördög!

Krach! Az asztalon át a padlóra vágta az asszonyt. Az ablakok felszakadtak s minden oldalon kíváncsi fejek gömbje me redt elő, az egész bérkaszánya fölérredt. Rémült nyüzsgését hallottuk a gyerekeknek, azután krach! — ismét egy hatalmas ütést a puha asszonyi testre.

— Jack, ne! A szomszédok meghallanak bennünket.

— Az ördög vigye ezeket a zsidókat! Fölgyujtom ezt az átkozott házat, hogy az icigek úgy meneküljenek, mint a patkányok.

Ujabb ütések, újabb kiáltások. A bérkaszánya iszonyattal hallgatódzott. Ilyenek voltak a keresztények. Egy zsidó se vi selke'tett ilyen erőszakosan soha. Egy

RADOS & CO

festékkereskedés üzletét háztartási cikkekkel kibővítve
Cal. Reg. Ferdinand IIa szám alá helyezte át

zsidó se verte a feleségét. Anyám, aki mindig agitált, egész kampányt vezetett ez ellen az ir házaspár ellen és rá akarta venni a házigazdát, hogy költöztesse ki őket:

— Ezek rosszabbak, mint a ringyók, — mondta anyám. — Keresztényekkel egy házában sokkal rosszabb lakni.

Egy csendes délután azonban váratlanul, sápadtan és a félelemtől dadogva, az ir mosónő berohant anyám konyhájába.

— Gyorsan, megfullad a fiam! Segítsen! Az Istenért hozzon egy doktort.

Anyám minden fölösleges szó nélkül, mint egy tüzlő, úgy rohant fel a lépcsőn, hogy segítsen a gyereken. A gyerek halszájkát nyelt. Anyám ügyesen és bátran, mint mindig az ilyen kritikus szituációkban, bedugta az ujját a gyerek torkába és kivette a szálkát. Azután hosszan és bizalmasan beszélgetett az ir asszonnyal.

Ugyanaznap este a vacsoránál, miközben munkától elfáradt apám a német beasfteakját ette s jiddis ujságot olvasott és sört ivott és a gondjai felett gondolkodott és dohányzott és beszélt, még pedig mindezt ugyanabban az időpontban, egy mély sóhajjal zavarta meg anyám.

— Ah, Hermann, — mondotta, — ez az ir mosónő olyan szerencsétlen.

(Folytatjuk)

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A cluji Román Opera műsora

Vasárnap, 1932 január 24 (délután): Cigánybárod.

Hétfő, 1932 január 25: Szimfónikus hangverseny.

Szerda, 1932 január 27: Fidelio.

Péntek, 1932 január 29: Hoffmann meséi.

ASTRA Mozgó műsora

Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor.

Ami kalandorfilmben még nem volt! Zinker (A besugó) Lissy Arna, Szőke Szakáll, Iwa Wanja, Carl L. Diehl, Paul Hörbiger stb. Világszenzáció!

Színház-Mozgó műsora

Szombat d. u. 3, 5, 7 és este 9 órákor:

Vasárnap d. u. 3, 5, 7 és este 9 órákor:

Soha többé szerelem hangos, énekes, zenés, táncos attrakció 8 felvonásban, a főszerepekben: Lilian Harvey, Felix Bressart és Harry Liedtke. Helyárak: a 3 órai előadásokon minden földszinti helyre 20, az összes erkélyülések 10 lej. Az 5, 7 és esti

9 órai előadásokon földszint 30, alsóerkélyülés 20, felsőerkélyülés 10 lej. Hangos hradó kísérő műsor.

Vasárnap d. e. 11 órákor: Matiné! A milliő. Hangos, énekes, zenés és táncos filmregény 8 felvonásban. Hangos hradó kísérő műsor.

IRANIA-MOZGÓ műsora

Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor: Ahol a Volga folyik... hangos dráma, német párbeszédekkel Tolsztoj „Feltámadás” c. regénye nyomán, főszerepekben: Lupe Velez és John Boles.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor: Ahol a Volga folyik...

SELECT-MOZGÓ műsora

Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:
Férjem barátnője, elsőrangú vigjáték, német párbeszédekkel, főszerepekben Lucie Englisch, Fritz Schultz és Maria Eggert.

CORSO-MOZGÓ műsora

Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor.
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor.
Női Károly szenzációs vigjátéka. Őszi manőver. Két órán keresztül nevetető vigjáték. Főszerepekben: Lucie Englisó, Paul Hörbiger és Fritz Kampers. Műsor előtt a legújabb világ híradó.
Vasárnap d. e. 11-kor matiné: Sherlock Holmes kalandjai.

1 öll. bükkhasáb tűzifa
(szurduki) hához szállítva
Lej 1000- —
Telefon II-06 CALCIT .r. t.-nál Telefon II-06
Rendelések felvétele: Cal. Victoriei 45. és Reg. Ferdinand 12. (Hercules)
Strada Gării 23. Csuzdával szemben

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, január 23.

Bukarest. 7.40: Grammfón. 8.30: Kantonazene.

Budapest. 9.15: Hangv. 7: Ária és dal. est. 8.10: Erdélyi est. Majd cigányzene.

Bécs. 10.30: Zenekari hangv.

Berlin. 10: Zenekari hangv.

Kattowitz. 10.10: Chopin művei.

Milánó. 7: Könyvű zene.

Róma. 9: Opera.

Prága. 10.30: Grammfón.

Svájci Alamen Adó. 8: Szimf. hangv.

ZSIDÓ KÖZKÖRHÁZEGYESÜLET CLUJ 42/1932 szám.

Pályázati hirdetés

A cluji Zsidó Közközházegyesület pályázatot hirdet a kórháznál betöltendő gondnoki állásra. Pályázatok, melyekhez eredeti oklevelek nem csatolandók, alulírott kórházegyesület elnökhöz küldendők fe. évi február 8-ig. (Cluj, Piata Unirei 20.)

A pályázathoz csatolandók az életkort, családi állapotot, előéletet és képességeket igazoló okmányok. Csak olyan 40 éven aluli egyének pályázata jöhet figyelembe, akik a kereskedelmi könyvelésben jártasak.

Cluj, 1931 január 22.

Gábel Vilmos s. k. Sebestyén József s. k. titkár elnök

APRÓ HIRDETÉSEK

A mócsi izr. hitközség bérbe akarja adni a kóserhus egyedárusítási jogát. Értekezni a mócsi hitközségnél. AV ezetőség

Somlyianál (Iuliu Maniu 7) teljesen kiárusítattnak a régi Kossuth Lajos uccai üzletében visszamaradt értékes márkás porcellán edényei.

Házeladás. A Str. Filipescu (Szentlélek u.) 1. szám alatti és a Str. Calugárilor (Kisszamos u.) 6. szám alatti ház elsőnyel feltételekkel eladó. Érdeklődők forduljanak a Kereskedelmi Hitelintézet Rt. Igazgatóságához, P. Unirii 20.

Egy új Columbia grammfón 20 lemezrel 3000 lejért eladó. Klein, Rudolf u. 10.

Szódavizgyár berendezést üveggel megvételre keresek. Ajánlatokat ármegjelöléssel „Kézpénzzel fizetek” jellegre a kiadóba kérek.

Jó állapotban levő ebédő olesón eladó. Regina Maria 38 II. jobbra.

Megérkeztek a legújabb bécsi sablonok. Montirozás, függönyösszeállítás, csipkebevarrás, kelengyekészítés, izléses kész diványpárnák Fisch Böske kézimunkaszalonjában. Str. Gh. Barițiu 16.

Kacagató purimi egyfelvonásos

Telitalálat

a Kórházorszjegy bonyodalmi. Hat szereplő Egyszerű díszletek. Ára előadási jogdíjjal együtt 300 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvsztyáiban

Szombat, 1932 jan

HIR

— A háboru a mi...
— Meghalt az emi...
— A párizsi aran...
— Szakadatlanul t...
— Meghülésnél, ná...
— Elsikkasztották...
— Jó állapotban levő ebédő olesón eladó.

HIREK

A háború a mikrofonban. Londonból jelentik: A Times tokiói jelentése szerint a mukdeni esatát elejétől végig közvetítette a tokiói rádió, ami a legelső világháborús rádióközvetítés az egész világhíradó Teeland folyó mindkét partján. A mikrofonok voltak elhelyezve, amelyek tovább adták az ütközetek borzalmas hangjátékát az egész világ számára.

Meghalt az emigrációban. Prágából jelentik: Prágában hatvannyolc éves korában meghalt Eugen Csirikov író, a cári idők leghíresebb orosz humoristája. Csirikov a bolsevizmus óta külföldön, Ausztriában és Csehszlovákiában élt. Egyik komédiáját néhány évvel ezelőtt nagy sikerrel mutatták be Bécsben.

A párizsi aranyvesztő kudarca a szakértők előtt. Párizsból jelentik: Dunaikovsky lengyel mérnöknek, akit néhány évvel ezelőtt különböző szélhámosok miatt tartóztattak le a francia Riviérán, a vizsgálóbíró és több egyetemi tanár jelenlétében tegnap kellett volna aranyat gyártani. Dunaikovsky azonban ahelyett, hogy a nagy érdeklődéssel várt kísérletet végrehajtotta volna, drámai lefolyású incidentst rögtönzött az igazságügyi hatóságokkal. A mérnök többet munkával engedte fel „aranyvesztő gépét” a College de France-ban, ahol tegnap délután kellett volna a kísérletet végrehajtania. Körvételül a kísérlet megtartása előtt a vizsgálóbíróknál megjelent a vádlott két védője és követelték, hogy jelen lehessenek a kísérletnél. Heves szóharc után a vizsgálóbíró elutasította a követelést. A bíróról ezután három egyetemi tanár kíséretében a College de France-ba ment, ahol a vádlott kijelentette, hogy csak védői jelenlétében hajlandó „munkához fogni”. A szakértők erre megkísérelték, hogy a gépet saját maguk indítsák el, minthogy azonban a vádlott a gép egyik lényeges részét, az úgynevezett „szimpátnus lámpát” kivette a gépből, a kísérlet kudarcra végződött.

Szakadatlanul tüntet a kormány ellen a belgrádi egyetemi diákság. Belgrádból jelentik: A felsőiskolai diákság az egyetem, a diákokthoz és a műegyetem előtt folytatva kormányellenes tüntetéseit. A diákság szónokai a szabadság és demokrácia visszaállításának kikényszerítését tüzték ki hallgatóik elé célul és alkotmányozó nemzetgyűlést összehívását követelték. A főiskolai hallgatók két helyben áttörték a karhatalmi kordont. A esendőség még nem állította teljesen helyre a jugoszláv főváros rendjét.

Meghülésnél, náthaláznál, mandulakövély, torokgyulladásnál, valamint idegfájdalmaknál és szagátérőnél naponta fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz rendszeres gyomor- és bélműködést biztosít. Egyetemi orvostanárok véleménye szerint a Ferenc József víz hatása gyors, kellemes és megbízható. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerüzetárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Elsikkasztották az egyetemi tanár globális adóját. Feltűnően érdekes bűnügyet tárgyaltak ma a kolozsvári táblán. Dragan, a kolozsvári egyetem irodalomtörténet tanára 10.000 lej elsikkasztásával vádolta meg az egyetem egyik alkalmazottját, Kiss Mártont. Az eset 1930 júliusában történt, amikor Dragan átadott a titkárnőnek 20.000 lejt azzal az utasítással, hogy juttassa el azt az adóhatalomba és egyenlítsse ki a professzor globális adóját. A titkárnő — aki azóta meghalt s így nem lehet őt felelősségre vonni — átadta a pénzt Kiss Mártonnak, aki azt vallja, hogy ő viszont egy Turós nevű, szintén az egyetem kötelékében levő embernek adta át az összeget ki egyenlítés végett. Turós kifizetett 10.000 lejt, visszahozta a profeszornak a nyugtát, aki öt hónap múlva jött rá, hogy csak a félösszeget fizették be adóba. Öt hónap múlva aztán — miután Turós az összeget nem lehetett felhajtani — Kiss Mártont, akinek saját háza van, citálták a törvény elé. A törvényezék mindenekelőtt polgári uton kötelezte Kiss Mártont a 10.000 lej visszafizetésére, ezenkívül egyhónapi börtönre ítélte, végül tízeves börtönben eltöltött szolgálatától is felmentették a vádlottat. A mai táblai tárgyaláson, ahová fellebbezés folytán került az ügy, a védő kérésére elrendelték Turós kihallgatását.

A lakók szövetsége harmincszázalékos generális bérredukciót kíván az új igazságügyminisztertől

Pop Valér megígérte a küldöttségnek, hogy jó indulattal fogja tanulmányozni az ügyet

Bucuresti-Bukarest, január 22. A lakók küldöttsége ma délelőtt megjelent Pop Valér igazságügyminiszternél, aki nek memorandumban nyújtották át kívánásaikat. Ráműtötték arra, hogy a rendkívüli krízis, a fizetések nagymértvű leszállításával kapcsolatban szükségessé teszi a lakbéreknek legalább 30 százalékos kötelező leszállítását és ez a leszállítás vonatkozzék a lakásvédelem alá eddig tartozott kategóriákra is. Kérik tovább a havi-bérfizetés

bevezetését és más kedvezményeket. Pop Valer igazságügyminiszter válaszában kijelentette, hogy teljes jóakarattal kívánja ezt a problémát megvizsgálni és tanulmányozni fogja annak minden oldalát. Hamangiu ismeretes javaslatát magáévá teszi és a parlament megnyitása után azonnal be is terjeszti, e javaslaton tulmenőleg is azonban megfelelő szociális intézkedéseket tart kívánatosnak a lakók érdekében.

Huszonöt ipari államban 18 millió munkanélkülit számoltak össze

A genfi Munkaügyi Hivatal jelentése

Genf, január 22. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal a napokban tette közzé a világ munkanélküli tömegeiről szóló kimutatását. Ez a kimutatás természetesen csak hozzávetőleges lehet, mert a munkanélküliek pontos kimutatása teljességgel lehetetlen olyan országokban is, ahol a munkanélküliek nyilvántartása elég tökéletes. A Munkaügyi Hivatal szerint a világ 25 termelő országának munkanélküliisége 18 millióra rug. Az Egyesült Államok munkanélkülijeiről csak annyit említ a jelentés, hogy a dolgozók 20 százaléka van foglalkozás nélkül.

Németországban 1931 december 15-én 5.349.000 munkanélkülit tartottak nyilván, szemben az előző év december 15-iki kimutatásában szereplő 3.977.000 munkanélkülivel. Ausztria munkanélküliiséget élvező munkanélkülieinek száma 1931 november végén 273.658 (237.745) volt. Belgiumban 1931 október végén 81.318 teljes és 126.060 részbenei munkanélkülit (37322 és 54804) tartottak nyilván. Magyarország munkanélkülieinek száma (szakszervezeti kimutatás) 1931 november végén 31 ezer 076 volt, szemben az előző évi 24.308-cal. Nagybritanniában az 1931 december 15-én készült kimutatás sze-

rint 2.572.600 (2.299.500) volt a munkanélküliek száma, míg Olaszországban november végén 909.234 (556.481) munkanélkülit tartottak nyilván. Hollandiában a múlt év végén 105.671 (54.915) munkanélküli szerepelt a kimutatásban, míg Svájc statisztikája 1931 szeptember végén 58.186 (33.903) munkanélküli számolt be. Ugyancsak a szakszervezetek kimutatása szerint az egyes államokban a következő arányban növekedett a munkanélküliiség 1930 végétől 1931 végéig: Németország 34 százalékos, Belgium (teljesen munkanélküliek) 128 százalékos, (részben munkanélküliek) 130 százalékos, Nagybritannia 12 százalékos, Olaszország 63 százalékos, Hollandia 92 százalékos, Svájc 41 százalékos, Ausztria 15 százalékos, Ausztrália 34 százalékos, Kanada 80 százalékos, Dánia 52 százalékos, Egyesült Államok 30 százalékos, Magyarország 28 százalékos, Svédország 44 százalékos, Csehszlovákia 45 százalékos, Észtország 65 százalékos, Lengyelország 24 százalékos, Jugoszlávia 52 százalékos, Finnország 44 százalékos, Franciaország 566 százalékos, Írország 2 százalékos, Lettország 125 százalékos, Norvégia 28 százalékos, Újzéländ 184 százalékos.

Az örvény című szenzációs premierfilmet vetíti az Építőmunkás-mozgó vasárnap, jan. 24-én d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és 9 órakor, hétfőn, kedden 5—7-ig egy előadás. Szerdán, jan. 27-én 5—7-ig utoljára kerül színpadra. Főszerepekben: Charles Farrel és Mary Duncan.

Csukamájolaj helyett csemege: a Jemalt. Február 28-án lesz a német köztársasági elnökválasztás. Londonból jelentik: A lapok berlini beavatott forrásból azt az értesülést közlik, hogy a német elnökválasztás első menetét február 28-án, legkésőbb március 13-án megtartják.

Orvosi hír. Dr. Abrahám Lajos szülész, nőgyógyász, sebész, több éves berlini klinikai gyakorlat után rendelését Str. Juliu Maniu (volt Szentegyház u.) 11. sz. alatt megkezdte.

Látni lehet a hangot. Párizsból jelentik: Szenzációs készüléket talált fel dr. Marcel Clary, a neves francia gégeorvos. A készülék neve fonoskóp. Ez a gép lehetővé teszi, hogy a hangot lássuk. Már eddig is voltak készülékek, amelyek bizonyos hangrezgéseket elektromos rezgésekké tudtak változtatni és fényjelekké fejeztek ki. Clary professzor most tökéletesítette az eddigi készülékeket. A fonoskóp lényege az, hogy a hangrezgés elektromos rezgéssé alakul, amelyeket egy lámpa egy tűkőrré vetít. A lángó vibráló, mozgó fényvonalak jelzik a legfinomabb rezgésárnyalatokat. Diagnosztikai szempontból óriási jelentősége van a táblának. A torok legfinomabb megismerését, a hangszálak legminimális betegeidéseit, a hangszálak legminimális elváltozásait is meg lehet majd látni a „látható hang” segítségével. Szakemberek szerint a gégegyógyászatnak új korszakot jelent a fonoskóp fel-találása.

Szörnyet szült egy regáti asszony. Bukarestből jelentik: Elisabeta Anghel Rosiori de Verde városkában lakó 30 éves asszony két nappal ezelőtt szörnyen szült leánygyermeknek adott életet. A gyermek nek két lába és a jobbkarja tövéből hiányzik. Balkezén hiányzik a kisujja, a másik négy pedig össze van nőve. A szörnyen szült pillanatnyilag él és normálisan táplálkozik.

Nem változik az időjárás. Budapestről jelentik: A Meteorológiai Intézet időjárásprognózisa szerint kisebb havazások lehetségesek, egyébként az időjárásban lényeges változás nem valószínű.

Nem tekintette meg meg a Dante kölcsönkönyvtárban Perlrott Csaba világhírű festőművész tiz gyönyörű képét, amelyet tombolán fog kijátszani a tombolajáték vezetősége. Egy tombola ára csak 20 lej, amelyhez azonban teljesen ingyen is hozzájuthat a Rózsa Royal drogériában, mert minden 200 lejes vásárlás után egy tombolát kap teljesen ingyen, amellyel mind a tiz képre játszhat. Vásároljon tehát a Rózsa Royal drogériában és ne felejtse el kérni a tombolát.

Elmarad Szabó Zoltán ma estére tervezett hangversenye február 13-ra. Szabó Zoltán, a kiváló baritonista ma estére tervezett nagyszabású és magas művészi szintű reprezentáló hangversenyét, társadalmi körök felkérésére, február 13-ra, ugyancsak szombat estére halasztotta el. A más megváltott programok február 13-ra érvényesek.

Gandhi fiát 18 hónapi börtönre ítélték. Londonból jelentik: Rhambas Gandhit, a hindu nacionalista vezér őrizetbe vett legkisebb fiát a bíróság gyorsított eljárással 18 havi szigorított börtönbüntetésre ítélte Suratban.

NAPRÓL NAPRA

Taris francia uszó-világrekorder ma megkísérelte 500 jardos távon Arne Borg 6 perc 8,4 mp-es világrekordjának megdöntését. A rekordkísérelt csak részben sikerült, mert 6 perc 10,8 mp. eredménnyel csak új francia rekordot sikerült elérnie.

A mexikói Chichuachua állam törvényhozása új választási törvényt léptetett életbe. Eszerint, ha a felek közös megegyezéssel válni akarnak, nem is kell a bíróság elé járulniok, elég ha postán közlik választási szándékukat s beküldenek költségekre 40 dollárt. Erre 24 órán belül megkapják a válóperes ítéletet. Ha csak a felek egyike akar válni, az eljárás husz napig tart, de ebben az esetben is el lehet az ügyet intézni levelezés útján s nem szükséges a kérelmező személyes megjelenése.

Tizezre becülik azon hivatásos angol zenészek számát, akik rádió, gramofon, mozi-orgona és hangosfilm miatt kenyerüket veszítették. Az érdekeltek kérik fogják a kormánytól, hogy a munkanélkülségi biztosítást a zenészekre is terjesszék ki.

A Rhone deltája környékén 24 órája állandóan zuhog az eső s időnkint felhőszakadásszerűvé is erősödik. Gard és Bouches du Rhone megyék útjain megszünt a közlekedés s több vasúti vonalon is megállott a forgalom az alámosott pályákon.

Ma Londonban bemutatták szakértők előtt egyik mezőgazdasági gépgyár új szabadalmának modelljét, egy veteményültető, öntöző és kapálógépet. A gép egy óra leforgása alatt 12 ezer palántát ültet el s az elültetés után nyomban meg is öntözi a palántákat.

A nyár folyamán Greta Garbo Európába jön és végiglátogatja az európai metropolisokat.

Anita Loos és Somersset Maugham írók Hollywoodban a Metro-Goldwyn filmgyár részére szcenáriumokat írnak.

A kaliforniai Stanford-egyetemen tanácsokat állítottak fel a halászat tudományának. Doktorátust is lehet szerezni a halászatból.

Kairóból jelentik, hogy a Kék Niluson Kirchlechner Lajos ismert osztrák Afrika utazót csónakjával krokodilusok felbörtölték s felfalták.

Halálozás. Belényesen nagy részvét mellett eltemették Stern Mórnt. Az elhunyt uriaszonty a Stern és Schwimmer családok gyászolják. — Nagyváradon elhunyt Rosinger Jakabné, az Unió bank igazgatóinak, a Rosinger fivéreknek édesanyja. A köztisztvisletben álló uriaszonty halála nagy részvétet keltett Nagyváradon és temetésére a zsidóság nagy tömege vonult fel.

Ma kezdik a nyugdíjasok és tisztviselők januári kifizetését. A vármegyei prefektura ma telefonon hozta a napilapok szerkesztőségeinek tudomására, hogy a pénzügyminisztérium a tisztviselők számára 12 milliót, a nyugdíjasok részére 8 milliót utalt ki a pénzügyigazgatósághoz. Ennek alapján a pénzügyigazgatóság ma reggel megkezdi a tisztviselők és nyugdíjasok januári illetményeinek kifizetését.

Vidám sarok

—Kéchelek, ha meggondoljuk, a legokosabb állat a gólya.
— Miért gród a gólya?
— Mecht az pontosan tudja, kéchelek, hogy a géhófi szülőknek kis géhófokat, a zsidó szülőknek pedig kis zsidógyechekeket kell hozni.

Kohnné haldoklik és elhaló hangon így szól a férjéhez:

— Samu, én érzem, hogy már nem élek sokáig. Igérd meg nekem, hogyha meghalok, kibékülsz az anyámmal és egy közös kocsihoz jössz ki velem a temetésre.
— Megigérem, fiam — mondja savanyu képpel Kohn — de már most kijelenthetem neked, hogy ezzel az egész napom el lesz rontva.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Teljes erővel dul a kommunista forradalom Katalániában

A Katalán iparvidékeken 15 ezer felfegyverzett munkás szállt szembe a karhatalommal. A felfegyverzett sztrájkolók több községben magukhoz ragadták a közhatalmat, felszedték a vasuti sineket, felrobbantottak több középületet és komoly ellentállásra rendezkedtek be

A spanyol minisztertanács több ezredet és két hadihajót mozgósított a kommunista forradalom leverésére

Madrid, január 22. Huszonnégy órai szélesedő hírek közölnék a katalániai teljes erővel lángolt fel a forradalom. Az általános sztrájk mára teljesen forradalmi jelleget öltött, amelyet anarchista és kommunista agitátorok irányítanak.

A sztrájkolók hatalmukba kerítették a berga—manarezi vasutivonalat is, birtokba vették egy lőszert- és dinamitraktárt is.

Az így felfegyverkezett forradalmárok az ellenállásra rendezkednek be.

Párizs, január 22. A francia lapok aggasztó hírek közölnék a katalániai eseményekről. A Paris Midi jelentése szerint Katalániában a rend teljesen felborult, a forradalmi mozgalom egyre terjed s a forradalmi sztrájk legközelebbi következményei még beláthatatlanok.

A kommunista vezetők 15 ezer munkást fegyvereztek fel a manarezi bányá és iparvidékeken. A felfegyverzett munkások irreguláris csapatokba verődve, több községet támadták meg s igen sok községben erőszakkal magukhoz ragadták a közhatalmat.

Ennek során mindenütt véres összeütközésre került sor a forrongó munkások és a karhatalom között. A fegyveres munkások nyolc csendőrt, akik vonakodtak átadni fegyvereiket, felkoltak.

A forradalmárok komoly ellentállásra találtak Bergában, ahol véres összeütközés volt a felkelők és a karhatalom között.

Egy kommunista terror-csoport a levegőbe röpítette a bergai papnövelde épületét.

Surieban, ahol szintén véres összecsapás volt a kommunisták és a rendfenntartó közegek között s a kommunisták aláaknázták a községhezát és dinamittal felrobbantották. Hasonló treroraktusokról érkeznek hírek Katalánia minden részéről. Az általános sztrájk változatlanul tart tovább és egymást érik a forradalmi megnyilvánulások.

Madrid, január 22. A mai spanyol minisztertanács foglalkozott a rendkívül súlyos katalániai eseményekkel és energikus intézkedések foganatosítását határozta el. A minisztertanács, amelyen maga Alcalá Zamora, a köztársaság elnöke elnökölt, az ülés alatt percről-perce kapta az újabb telefonjelentéseket a katalániai zavargásokról. Ennek hatása alatt

távíratilag utasította a minisztertanács a Katalániával szomszédos garnizonokat, hogy haladéktalanul induljanak el utnak a Katalán sztrájkterületekre és a rendet állítsák helyre, akár milyen áldozatok árán is.

Világnyelvek

Magántanulás utján való elsajátítására alkalmas nyelvtanok Schidlof dr. „1000 szó“ módszere gyűjtő dobozban összegyűjtve. Angol 204, francia 204, német 204, olasz 272, spanyol 272 lej. Lepagenál Kolozsvár — kérjen ingyen nyelvkönyvjegyzéket.

Ugyanakkor utasítást kapott a spanyol flotta is, hogy vonuljon fel a Katalán partokra.

A délutáni órákban meg is jelent a Katalán partokon két hadihajó, amelyek a part felé fordított ágyúkkal vonultak végig a sztrájkterületek mentén.

A jugoszláv kormány nem tartja kívánatosnak Bethlen István belgrádi látogatását

Bucuresti-Bukarest, január 22. Az Ullstein távirati iroda belgrádi értesülése szerint a magyar kormány megkeresést intézett a jugoszláv kormányhoz aziránt, hogy szívesen venné-e Bethlen István volt miniszterelnök belgrádi látogatását. A jugoszláv kormány közölte, hogy a jelenlegi politikai helyzetben véleménye szerint a dolgok alakulását a látogatás nem segítené elő, annál kevésbé, mert Bethlen nem aktív miniszter, egy későbbi időben azonban szívesen látják a magyar kormány valamely aktív tagját Belgrádban.

Szadagorában lelepleztek egy „anarkista“ szervezetet, amelynek jelszava... salom volt

A bukovinai sziguranca megint rémeket lát

Bucuresti-Bukarest, január 22. Az „Ordinea“ bukovinai híradás alapján azt közli, hogy a hatóságok Szadagora községben egy 25 tagú anarchista társaságot lelepleztek le. A társaság egy elhagyott házban szokott összegyűlni. A rendőrség körülvette ezt a házat és rajtaütött az anarchistákon. Egy rejték helyen nagymennyiségű rőpiratot és levelezést találtak. Az anarchisták jelszava állítólag „Salom“ volt.

Miután a hirt az Ordinea című lap közli és miután a hír szerint az „anarchisták“ jelszava „Salom“ volt, nagyon valószínű, hogy ismét egy egyszerűcionista megbeszélést „lelepleztek“ le Szadagorában. Csak hogy a változatosság kedvéért ezuttal anarchistáknak nézték őket és ezért ki tudja, hogy majd hol fog kilyukadni a hatósági tulbuzgóság az „összeesküvés“ további nyomozásában...

A kormány nyolc napra betiltotta a Brassói Lapok megjelenését

A sorocai eseményekről irt cikke miatt az alarm-törvény alapján indították eljárást a lap ellen

Bucuresti-Bukarest, január 22. A Neamul Románescben csütörtökön megjelent híradás, amely szerint a Brassói Lapok ellen a sorocai merényletről irt cikke miatt az alarm-törvény alapján a kormány megindította az eljárást, a mai napon újabb, még súlyosabb intézkedést foganatosítottak a lappal szemben. A belügyminisztérium utasította a bukaresti sziguranacát, hogy ne engedje meg a Brassói Lapok és ennek fővárosi kiadása, a Bukaresti Lapok megjelenését. A rendeletet, illetve az utasítást Ottescu belügyminiszteri államtitkár írta alá és azt pénteken közölték Brassóban a lap szerkesztőségével és kiadóhivatalával, amely természetesen tiltakozott a sajtószabadságot súlyosan sértő intézkedés ellen.

A bukaresti lapok egyöntetűen tiltakoznak a Brassói Lapok betiltása ellen. A Lupta szerint bármivel is vádolják ezt a lapot, valamely lap betiltását tiltja az alkotmánytörvény. A jelenlegi kormány nem tesz egyebet, mint lábbal tiporja az alkotmánytörvényben biztosított sajtószabadságot.

Az Adeverul a következőket írja: „A Brassói Lapok megjelenését betiltották. A brassói sziguranca főnöke ma reggel

megjelent a lap szerkesztőségében és közölte, hogy a belügyminisztérium betiltotta a lap megjelenését. Az indoklás az volt, hogy a lap a sorocai ügyben irt cikkében a hivatalos megállapítástól eltérő véleménynek adott kifejezést. Ki ennek a hatalmi túltengésű rendeletnek az erkölcsi szerzője, nem tudjuk — írja az Adeverul —, csak azt tudjuk, hogy amióta Stefanescu Amza a helyettes belügyminiszter, ő azt hiszi, hogy egyszerű aláírása elegendő ahhoz, hogy lapokat szüntessen meg. Egyébként ki ne tudná azt, hogy Stefanescu Amza mennyire imádja a saját aláírását. Csodálatos kaszárnyafelfogás. Ezt a súlyos visszaélést azonban meg kell szüntetni, ha nem is törvénytiszteletből, ami megtiltja egy lap felfüggesztését, de amiatt a szégyen miatt, amit ez külföldön támaszt és azért, hogy ne adjunk lehetőséget Budapestnek, hogy min ket gyűlölködőnek tüntessen fel“.

A felfüggesztés egyelőre nyolc napra szól. A legújabb hírek szerint lehetséges, hogy a lap vezetősége autorizációt kap arra, hogy ezidő alatt más néven adhasson ki lapot.

A Brassói Lapok betiltása ellen — amivel egyébként lapunk más helyén is

foglalkozunk — mi is a legerélyesebben tiltakozunk, mint a sajtószabadság flagráns megsértése ellen. A kormánynak módjában van eljárást indítani a lapok ellen, de a lapelkobzás egyenesen az alkotmány rendelkezéseibe ütközik.

Eredménnyel járt a csernóvici kereskedők villanysztrájkja

Bucuresti-Bukarest, január 22. Megírtuk, hogy Csernovitz kereskedői villanysztrájkot rendeztek a magas villanyárak miatt. A mozgalom teljes eredménnyel járt, amennyiben a sztrájk hatása alatt az ottani elektromos művek az áram kw-nak árát 6 lejre szállította le.

Macdonald ebédre látta vendégül Argetoianut

Bucuresti-Bukarest, január 22. Titulescu táviratot intézett egyik bukaresti barátjához, közölve, hogy teljesen egészséges és a súlyos betegségéről szóló hírek tévedésen alapulnak.

Tegnap Argetoianu Macdonald miniszterelnök vendége volt ebédre. Argetoianun kívül Titulescu és Bukarestnek Londonban tartózkodó polgármestere, Dobrescu Demeter is résztvettek az angol miniszterelnök diner-jén.

Tighinában szökést kísérelt meg ötven kommunista fogoly

Bucuresti-Bukarest, január 22. Készenből jelentik, hogy a tighinai fogházban 50 kommunista, akiket a decembri vörös-nap ismeretes lázadás alkalmával fogtak el, szökést kísérelt meg. A kommunisták felhasználva egyik társuknak, Rabinovici-nak a temetését, betörték az ablakokat és miután egyik irt lefegyverezték, el akartak menekülni a fogházból. Az azonnal értesített csendőrség megakadályozta a szökést és küzdelem után visszavitte a foglyokat cellájukba.

Japánnak nincsenek annexiósi szándékai Mandzsuriában?

Genf, január 22. A Mandzsuriába küldendő népszövetségi delegáció tagjai ülést tartottak Genfben. Még nem lehet tudni, hogy a bizottságot mikor indítják utnak Távolkeletre.

Ezzel egyidejű jelentés szerint Sanghai külföldiek által lakott negyedeiben megérsítették a rendőri készenléletet. A kikötőbe több japán hadihajó érkezett, ugyiszintén repülőgépek is a szorongató japán lakosság védelmére.

Japán kormányról újra hangoztatják, hogy Mandzsuriában nincsenek annexiósi szándékaik, tiszteletben tartják a nyílt-kapu elvét és felelősnek tekintik magukat Mandzsuriában a béke és rend fenntartásáért.

Ugyancsak Sanghaiból jelentik, hogy a kínai Hu-Pey tartományban banditák az utóbbi néhány hónap alatt 164 ezer embert raboltak ki és öltek meg. 310 ezer ház semmisült meg a banditák gyűjtőegységei folytán keletkezett tűzvészeknél. 7800 módosabb embert magukkal hurcoltak a banditák fogságba s várják értük a váltságdíjat. Negyvenhatezere teszik azok számát, akiknek sorsáról a hozzátartozók nem tudnak.

— Ujra megnyílt a varsói Opera. Varsóból jelentik: A varsói Operaházat, mint ismeretes, a mult színházi idény végén anyagi okokból bezárták. A lengyel főváros most megegyezett az Opera művészeivel, hogy ingyen átengedi nekik az Operaház épületét. A művészek saját rezsijükben már január 12-e óta újra játszanak.

Taxa postală platite in numerar No. 224.716—929.
da Baron L. Pop (volt Telefon: 9-77. Előfizetés vonta 110, negyedév 600, egészévre 1200 havonta 1, negyedévr egészévre 10 dollár, értékű valuta. Hirdetés szerinti. Az „UJ KELET“ bányásági zsidóság egy Cikkeink utányomlás rás megjelölésével e

Az ilfovi prefekt

Kezdetben vala a „nem getoianu összeszűrte a l kettőn együtt Grigore nemzeti egység után köv érték“ kormány és min taxa Tamást kinevezte ilfo megye élére. Az új prefektus Jend vette át előkelő hivatala igazgatás gyökeres és a ését ígérte be. Ezzel és működését a következő 1. Nem járt be rend 2. teljesen elhanyag ügyeit. 3. gorombáskodott a 4. gorombáskodott a. És így az ilfovi prefek új ritmus szellemében tő jőbbizben is legmagasat fejezte ki a prefektus m Egészen addig, amíg ség“ felborult. Jorga ut ránosság előtt nem kapo ianuvál, de mind a ke Grigore Filipescuval. Metaxa Tamás pedig köze tartozott. Olyan h belten természetesen n rább az ilfovi prefektur A kormány vizsgáló ellene. A vizsgálatot Peter ügyelő folytatta le, akik ter különböző visszaélés A prefektusról megó Filipescu-párti. És ezért menesztették

Kolumbusz tojás

Hogy ez még senkine eszébe. Pedig olyan egyszerű Kolumbusz tojása. Franciaországban a le mostól egészen a minis den derék francia két hogy mi lesz az ország szög tényleg nem fog tő a legméréskeltebb politit tak döbbenve. Azok is, hogy a világ gazdaság főbb oka épepn a jövőve geri kigyója. Mégis raga pénzekhez, hogy fel ne cia költségvetés egyens nagy baj lehet.

Mig nem akadt egy

— Forgeot-nak hívják — pára kettévágta a gor Felment a kamara tr látot tett, hogy a hadi csökkentsék huszonöt s bőven lesz fedezet a nér les elengedése. A kamara tagjai h kövédermedve hallgató szerű beszédet. És csodálkoztak azon, szerien lehetne megold má, amellyel száz kom legatus haszaltalanul birh Csak nem kellene feg a Németország ellen az ból, amelyeket olyan ke ki a német polgárok és A francia kamara cso határozott semmit sem. Pedig ki tudja, még problémája van a vilá egyszerűen el lehetne kardcsapással.

A történelem b

Katalóniában véres fe unista forradalom pr talantják a megalakulá alig élvezett spanyol kő a harcok elvesztették in komolytalan jellegét és mal tölthetik el a vál Nyugat-Európát. Nem véletlen, hogy e mozgalmak pont Spany ték fel a fejüket, mint